ZAMAN

8 OCAK 2005 CUMARTESÝ SAYI: 109 ZAMAN'LA BÝRLÝKTE SATILIR

ailem

www.zaman.com.tr/ailem

Kurbanlar kalpte iz bırakır

Kurban hakkında merak edilen sorulara cevaplar

ÝÇÝNDEKÝLER

ZAMAN ailem

1 OCAK 2005 CUMARTESÝ SAYI: 109

Feza Gazetecilik A.Þ. Adýna Ýmtiyaz	Sahibi
Genel Yayýn Müdürü	Ekrem Dumanlý
Yayýn Danýþmaný	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Þeftali Mustafa Aydýn Þemsinur B. Özdemir
Katkýda Bulunanlar	Ali Demirel Ali Budak Osman Karyaðdý
Tasarým	Mehmet Þimþek
Kapak Fotoðrafý	Reuters
Sorumlu Müdür	Yakup Akalýn
Reklam Koordinatörü	Yakup Þimþek

Çobançeþme Mh. Kalender Sk. No: 21. 34196 Yenibosna-Ýstanbul
Tel: 0212 639 34 50 (pbx) www.zaman.com.tr
Baský: Feza Gazetecilik AÞ Tesisleri

http://www.zaman.com.tr/ailem
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Kurban kesmeli miyim?

- Sen bir de kalbine sor!

- Fetvayı mı, yoksa takvayı mı tercih edersin.

- Kafanda "ama?" diye bir soru işareti kalıyorsa, kalbinin dediğini yapmalısın.

- Sen durumunu istersen hiçbir şey yapmayacakmış gibi ayarlayabilirsin.

- Borçlarım, ödemem gereken taksitlerim var benim. Maaştan para kalmadığı gibi borçlarımın bir kısmını da ödeyemeyeceğim.

- Her şey istemekle alakalıdır. İbadet de bir isteğin tezahürüdür. Sen isteyip istemediğini kontrol etmelisin.

- Her ay borç kapatmaktan istemeyi düşünmeye fırsatım olmadı. Açıkçası 6 ay önceden de bu bayramı düşünemezdim ya!

- Bana sorduğun soruya nasıl cevap vermemi istersin?

- Nasıl yani?

- Fetva yönüyle mi, takva yönüyle mi?

- Senin söylediğin şartlar gereği kurban kesmemen normaldir. Bu fetva kısmı. Ama takva kısmıyla dersen sen bu durumu bir de kalbine sor. Biz Allah'a ibadet etmeyecek miyiz? Bu da bir ibadet fırsatıysa bunu kaçırmamalıyız. Bu da işin takva tarafı... Ama bu söylediklerim de sadece beni bağlar, bunu iyi bilmelisin. Yani ben sana kes veya kesme diyemem. Ama ben kesmek için elimden geleni yapacağım. (O da durumunun iyi olmadığını ifade ediyordu.)

- Şimdi ben ne yapmalıyım?

- Ben orasını bilemem.

- Allah rızası için kurban kesmek, bütün hedef bu olmalı değil mi?

- Evet!

- Ama sakın, "Çevredekiler kurban kesiyor ben kesmezsem ayıp olur, sonra millet ne der?" düşüncesiyle hareket etme. Böyle bir durumda "Kurbanı ne için kestiğin" şüphesi doğar ki sakıncalıdır bu...

Kurban kesmek ya da kesmemek konusunda bir türlü karar veremiyordu. Sorduğu sorulara da yukarıdaki cevapları almıştı. Son nokta olarak herkes ona "kalbine danış" diyordu. Gönlüm buna dayanamaz diye düşündü. Bir yanda borçlar, diğer yanda ibadet.

Hocam bir soru daha sorabilir miyim?

- Taksitle kurban olur mu? Kredi kartıyla kurban olur mu?

Sorular, şüpheler, istekler, ibadetler birbirinin ardınca sıralanıyor. Neyi nasıl tercih edeceğimizi biz belirleyeceğiz. En son yine kendi kalbimize soracağız. Niyet; sadece Allah rızası, ihlas ve samimiyet olmalı. Bunlar olmadıktan sonra kurban kessen de boş, kesmesen de...

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

تَـــهَادَوْا فَإِنَّ الْهَدِيَّةَ تُذْهِبُ وَحَرَ الصَّدْرِ

Tehâdev, feinne'l-hediyyete tüzhibü vahra's-sadri

Birbirinizle hediyeleþiniz. Çünkü hediye kalpteki kuþkularý ve kini giderir. (Tirmizi, Vela ve'l-Hibe 6)

Mezarlık ziyaretine çocuklarınızı da götürün

Bazı anne-babalar "Aman çocuğum korkmasın." diyerek evlatlarını mezarlık ziyaretine götürmek istemez. Halbuki ölüm de hayatın bir gerçeğidir. Onları korkuya boğacak bir uygulamaya da gitmeden mezarlık ziyaretlerinde bulunabilir, onlara da el açtırıp dua ettirebilirsiniz.

Çocukların harçlıklarını hazırladınız mı?

Kurban telaşıyla el öpmeye gelen çocukları boş çevirmeyin. Bugünden hazırlık yapın. Çocuklara vermek için harçlık hazırlayabilir ya da başka şeyler verebilirsiniz. Minik çikolatalar, gofretler, şekerler, sakızlar, balonlar, kitaplar da sizin bayram harçlığı tercihinizi oluşturabilir.

İlim ve ibadet dengesi

Ebû Ümâme el-Bâhilî (ra) anlatıyor: "Bir keresinde Peygamberimiz'e biri âbid (ibadetine düşkün), diğeri âlim iki adamdan söz edildi. Resûlullah, "Âlimin âbide nispetle değeri benim en aşağı mertebede olanınıza üstünlüğüm gibidir."

Hasan el-Basrî anlatıyor: "Bir defasında Resûlullah'a İsrâiloğulları arasında yaşamış birisi âlim, diğeri âbid iki zâttan bahsedilerek âlimin farz namazları kıldıktan sonra oturup halka hayır yollarını öğrettiği, öbürünün ise gündüzleri oruç tutup, geceleri namaz kıldığı ifâde edilerek bunlardan hangisinin üstün olduğu soruldu. Allah Rasulü 'Farzları kıldıktan sonra oturup insanlara hayır yollarını öğreten o âlimin, gündüzlerini oruç, gecelerini de ibâdetle geçiren o âbide karşı üstünlüğü, benim, en aşağı mertebede olanınıza üstünlüğüm gibidir!' buyurdu." (Dârimî)

Efendimiz bir hadislerinde de şöyle der: "Kimin ilmi artar da Allah korkusu artmazsa onun sadece Allah'tan uzaklaşması artar." Dolayısıyla sadece ilim demek yanlış olduğu gibi sadece ibadet demek de çok doğru değildir. Dengeyi bulmak ve orta yolu izlemek her işte olduğu gibi bu meselede de çok önemlidir.

Kurban kesmenin fazileti ve sevabı nedir?

Hazret-i Âişe vâlidemiz (ra) bildirmiştir ki: Peygamber Efendimiz (sas), "İnsanoğlu kurban kesme gününde Allah katında kan akıtmaktan daha makbûl bir amel işlememiştir. O kurban, kıyâmet günü boynuzları, kılları ve çatal tırnakları ile aynen gelecektir. Çünkü kan yere düşmeden Allah'ın kabûl mahalline düşmektedir. Artık kurbanlarla gönlünüz hoşnut olsun." buyurdu. Bir diğer rivâyette Peygamber Efendimiz (sas), "Kurban kesen için her kıl karşılığında bir sevap vardır." buyurmuştur. (Tirmizî, Kurban, 1) Ayrıca Efendimiz (sas): "Bir kimsenin hâli vakti yerinde olur da kurban kesmezse, sakın bizim namazgâhımıza yaklaşmasın." buyurmuşlardır.

FOTOĞRAF: İBRAHİM USTA

insan Kurban görevi yerine getirmekle (kurban kesmekle) Hz. İbrahim gibi Allah'a ve O'nun emirlerine olan bağlılığını, O'nun rızasını kazanmak için her fedakârlığa hazır olduğunu göstermiş olur.

"Durumu iyi olmadığı halde evlât, anne ve baba için kurban kesmek zorunda mıdır? Bu konuda ebeveynin evlâda kırılmaları dînen uygun mudur?"

Prensip olarak Ramazan'da fıtır sadakası vermesi vacip olanların Kurban Bayramı'nda kurban kesmeleri de vâciptir. Fakat mâlî bir zafiyet veya ekonomik bir darlık olur ve kurbanlık alma imkânı bulunamaz ise kurban kesmemekte bir günah yoktur. Kurban kesmeyenleri kınamak da doğru değildir. Anne ve baba ile güç birliği yapılarak bir evde bir kurban kesilmesi yeterli de olabilir. Hiçbir ibâdet şiddet, kınama ve kırgınlık kaldırmaz. Her ibâdet, ibâdet mükellefinin hür irâdesiyle tercih edilerek yapılır.

يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ وَلاَ تَكِلْنِي
إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

Ya hayyü, ya kayyûm! Birahmetike esteðîsü, eslih lî þe'nî küllehû. Velâ tekilnî ilâ nefsî tarfete aynin

Yâ Hayy, yâ Kayyûm, rahmetin hürmetine Senden yardým diliyorum; her halimi ýslah et ve göz açýp kapayýncaya kadar olsun beni nefsime býrakma! (Mecmauz Zevaid, 10/117)

Çevre temizliğine önem verilmeli

Dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan birisi kurban kesiminde çevrede görüntü kirliliğine sebep vermemektir. Özellikle son yıllarda insanların inancından kaynaklanan bir ibadete saldırmak isteyenler, açıktan açığa söylemese de hayvan sevgisiyle veya çevre kirliliğine sebebiyet vermekten dolayı sık sık eleştiride bulunmaktalar. Bu tür saldırılara fırsat vermemek için kurban kesen kimselerin, kestikleri yerlerin temizliğini yapmaları veya şehirlerde belediyeler tarafından hazırlanan yerlerde kurbanlarını kesmeleri son derece önemlidir. Yöneticilerin de insanların bu ibadetini gönül rahatlığıyla yapacağı ortamı hazırlamaları gerekir.

Yaptıklarımız günahlarımızın karşılığı

Hasan el-Basrî anlatıyor: "Sahâbeden İmrân b. Husayn (ra) ağır bir hastalığa yakalanmıştı. Ziyâretine giden dostlarından biri kendisine, "Bu hâlini görünce senin için cidden üzülüyoruz." dedi. O da, "Gördüğün bu hâlime üzülme; çünkü bu, yaptığım günahlarımın karşılığıdır. Allah'ın ceza vermeyip bağışladığı günahlarım ise daha çoktur, dedi ve şu âyeti okudu: "Başınıza gelen her musîbet, işlediğiniz günahlar (ihmal ve kusurlarınız) sebebiyledir, hatta Allah günahlarınızın çoğunu da affeder." (Şûra, 30) (Tefsîri İbn Kesîr)

AÇIKLAMA:

Ailem sayı 107

4. sayfada yer alan "Efendimiz (sas) sabahları şu duayı yapardı: Rab olarak Allah'tan, din olarak İslam'dan, nebi olarak da Hz. Muhammed'den razı oldum." (Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, 10/116)" hadis-i şerifi yanlış anlamalara neden olmuştur. Bu hadisteki duada Efendimiz'in ümmetine bir dua talimi, öğretmesi söz konusudur. Yani Allah Rasulü bize bu şekilde dua edebileceğimizi ifade etmektedir. Ayrıca burada Allah Rasulü, peygamberlik vazifesinin hakkını vermek için de dua etmektedir.

7. sayfada "Resulullah, hanımları alim ve önder olarak yetiştirdi" yazısında yer alan Âl-i İmran Sûresi'nin 8. ayeti sehven 7. ayet olarak yazılmıştır. Doğrusu Âl-i İmran, 8 olacaktır.

17. sayfada "Başarı İslam'ın emridir" başlıklı yazıda geçen "Bugünün işini yarına bırakma" cümlesi ayet-i kerime değil atasözüdür.

FOTOĞRAF: TURGUT ENGİN

Ana yüreği

Yaşantımızdan bir an, günlük hayattan bir kesit, belki bir fotoğraf, bir film karesi de olsa bizi düşünmeye sevk etmeli.

Karlı bir kış gecesi evimizin salonunda televizyon seyrederken koltuklarında uyuya kalmıştı karım ve kızım. Film bittiğinde her ikisine de; "Haydi kalkın, yataklarınıza geçin, burada uyuya kalmayın." diyerek yatak odama çıktım. Biraz sonra gelen karıma kızımın da odasına geçip geçmediğini sordum. "Henüz geçmedi" dedi, ama kulağı kapıdaydı. Bekledi, bekledi rahat edemedi. Sağına döndü, soluna döndü; birkaç dakika sonra hasta olmasına rağmen kalktı, aşağı salona indi.

Anlamıştım. Evladına olan derin sevgi, şefkat, muhabbet, endişe dolu ana yüreği onu rahat bırakmamış yavrusu orda uyuya kalırsa gece üşüyebileceği, neticede hasta olabileceği endişesiyle hiç üşenmeden onu kucaklamaya, yatağına yatırmaya gidiyordu. Ne kadar büyük bir sevgi, ne kadar büyük bir duyarlılık. Acaba bu davranışı başka kim gösterebilirdi ona? Uzak, yakın tanıdığım bütün kadınlar geçti gözümün önünden. Hiçbiri bu role uygun değildi. "Aman, bebek değil ya koskoca kız! İki üç defa söyledik. Keyfi bilir." der huzur içinde yatardı herkes. ANA'dan başka!

Dünyada milyonlarca insan içinde bana, sana, ona, herhangi birimize bu kadar büyük sevgi ve muhabbetle yaklaşabilen kaç kişi vardır acaba? Eğer varsa ne yaparız ona? Sarılır, binlerce minnet ve şükranlarımızı ifade etmeye çalışırız değil mi? (Bir fincan çay ikram edene iki defa teşekkür ederken.) Ama mumla arasak bulamayız. Sadece ve sadece bir kişi vardır bize bu büyük sevgiyi gösterebilen.

ANA!.. Biraz da baba.

İşte bu duygularla sarılacaktı şimdi yavrusu anasına. Ellerinden, yanaklarından öpecek, sağ ol ana, nasıl öderim hakkını sana...

Ben öyle düşünürken sesler geliyordu kulağıma; (yumuşak ve sevecen)

- Kalk yavrucağım, geç yerine, üşüteceksin burada.

(Biraz sert ve hoşnutsuz)

- Ne uyandırıyorsun! Üşürsem kalkmayı bilmeyecek miyim ben?..

Evet on dört-on beş yaşlarında bir çocuk üşürse sanırım kalkmayı bilecekti; ama onu sonsuz seven tek yüreğin hassasiyetini, endişesini asla. Belki onu da bilecek; ama artık o yanında olmayınca.

Aklımdan geçenleri ana'ya açtığımda; ana yüreğinden gelen karşılıksız, derin sevgisinin sesi:

- Çocuk nasıl düşünsün bunları uykusunun arasında, diyordu yavaşça.

***

Çok haklıydı. Hepimiz "hayat boyu uykuda" değilmiyiz birçok hususta?

Dr. Yalkın Bektöre / Eskişehir

Salih Yusufoğlu
s.yusufoğlu@zaman.com.tr

Mektup adresi: Ailem Dergisi (Salih Yusufoğlu) Çobançeşme Mh. Kalender Sk. No: 21 34196 Y.Bosna/İST.

Dergimizin "Bir Teklif" köşesi olarak açtığımız "Bize dostlarınızı yazın" çağrımıza çok sayıda mektup geldi ve gelmeye devam ediyor.

"Ailem ailesi"nin **harika dostlarına** binlerce teşekkür

Hiç ümitsiz olmamıştık sizlere açarken yüreğimizi. İnsanların küçücük menfaatler sebebiyle birbirini kırdığı, karşılıksız sevmenin unutulduğu bir zamanda örnek olmanız ümidiyle size yöneldik. Yöneldik ve mahcup etmediniz yine bizleri. Gelen yüzlerce mektupta; dostluğun, karşılıksız sevmenin, kendi muhtaç iken başkalarına vermenin ne demek olduğunu okuduk hüzün ve gururla. Ve şimdi bütün okurlarımızla paylaşıyoruz bu harika mektupları. 'Bu dünyada dost yok' diyenler! Lütfen, okuyun bu mektupları ve 'Ailem Ailesi'nin harika dostlarını tanıyarak ümitsizliğinizi yok etmeye çalışın. Yok etmeye çalışın önyargınızı. İsteyince harika dostlar bulabilirmiş insan. Mesele, sadece o dostu doğru yerde aramakta... Buyrun dost mektuplarına...

Önemli not: Sevgili dostlar, mektuplarınızda; Kendi isminizi, dostunuzun ismini ve açık adresinizi yazmayı lütfen unutmayın.

Mutluluktan ilk defa ağladım

Üniversitede okuyordum. O güne kadar hiç doğum günüm kutlanmamıştı. Arkadaşlarım ve lise öğrencileri o gün beni evden uzaklaştırdılar. Bu hareketlerine bir anlam verememiştim. O günün akşamı odamda arkadaşımla yemek yerken, beni salona çağırdılar. Salona girdiğimde ne göreyim: içeride 15-20 kişi "İyiki doğdun Semra" diye bağırıyor, kasetçalarda en sevdiğim şarkı çalıyor, duvarda ise harika sevgi sözcükleri... Ve en harika hediye ise örtünmeyi düşündüğüm ilk gün giymek istediğim mavi etek, mavi eşarptı. Mutluluktan belkide ilk defa ağladım. **Semra, Turgutlu, Manisa**

Tepsi içinde pastalar...

Ben o zamanlar apartmanımızın giriş katında bir dairede oturuyordum. Ertesi günü bana misafir gelecek ve benim fırınım bozuktu. Arkadaşım Dilek Zekiye Kaşık'ta bunu biliyordu; ancak çalıştığı için ondan yardım istemeyi uygun görmedim. Ertesi sabah balkona çıktığımda beni bir sürpriz bekliyordu. Balkonda tepsi içinde pastalar vardı. Sonradan öğrendim ki, işe giderken bırakmış pastaları ve sabah çok erken olduğu için de zile basıp rahatsız etmek istememiş... O gün arkadaşımdan yardımlaşmayı, dayanışmayı ve fedakarlığı öğrendim... Ve geçen yıllar içinde de her davranışı ile 'gerçek dost böyle olur' dedirtti defalarca bana. Canım arkadaşım seni o kadar çok seviyorum ki. İyi ki varsın. **Nedime Türkkan, Meram, Konya**

Doktor paramı arkadaşlarım topladı

Yeni evlenmiştik ve maddi sıkıntılarımız vardı. Eşimin fakültede okuması bizi ekonomik olarak biraz daha bunaltıyordu. Ben ise özel sektörde çalışıyordum. Bir gün frahatsızlanmıştım ve doktora gitmem gerekiyordu. Fakat ekonomik sıkıntılar içinde olduğumuz için doktora gitme imkanım yoktu. Günler geçiyor ve benim rahatsızlığım ilerleyerek devam ediyordu. Bir gün çok sevdiğim arkadaşım yanıma geldi ve bana bir miktar para uzattı. 'Bu nedir?' diye sorunca, 'Arkadaşlar arasında topladık ve senin bir an önce doktora gitmeni istiyoruz. Haydi hem de beraber gidiyoruz.' demişti. O zaman öyle tuhaf olmuştum ki, arkadaşlarımın bu davranışı öyle hoşuma gitmişti ki, o günü hiç unutamam. Yüce Allah'ıma hep şükrettim, bana böyle dostlar verdiği için. **H. M., Samsun**

Pijamamın yerini bile değiştirmemişti

İsmiyle müsemma 'Akif' ruhlu bir dostumun evine zaman zaman misafir oluyordum. Beraber çay içiyor, halleşiyor ve sohbet-i canan üzerine musahabeler yapıyorduk. Ben oturma odasındaki pijaması, yastığı, battaniyesi bile hazır olan çekyatta yatıyordum. Aradan aylar geçmişti ve uzun zamandır dostumun evinde misafir olarak kalmamıştım. Bir vesileyle evine gittim. Yatmak için çekyatı kaldırdığımda o kadar uzun bir zaman geçmesine rağmen giydiğim pijamayı, yastığı ve battaniyeyi yine aynı yerde görünce çok şaşırdım ve o anda ağzımdan şu sözler döküldü: İşte vefalı dost böyle olmalı. Meğerse dostum bir vefa göstergesi olarak, her an gelebileceğim ihtimaliyle pijamanın yerini hiç değiştirmemiş. **Ali Demirel, İstanbul**

Gözünü kırpmadan bursunu bana verdi

Liseyi bitirdikten sonra hertürlü sıkıntıya göğüs gererek üniversiteye hazırlandım. İmam Hatip Lisesi'i mezunu olduğum için yüksek puan almama rağmen, puanımın kesilmesi sebebiyle, 2 yıllık bir bölümü kazandım. Başka bir şehirde bin bir güçlükle okumaya çalışırken maddi imkansızlık en büyük sıkıntımdı. Büyük umutla bana burs çıkmasını bekliyordum. Burs sayesinde yüküm hafifleyecek ve okulu bitirecektim. Zihnimi bu çıkmazlar kurcalarken bana burs çıkmadığını öğrendim. Okula son kez gittim. Ve o gün sınıfımdan arkadaşım Arzu gelip; "Okula geldiğin günden beri seni izliyorum da hep durgunsun, hep düşüncelisin, üzgünsün. Sıkıntını benimle paylaşır mısın?" dedi. Bende ailemden kilometrelerce uzakta böyle içten, sıcak bir samimiyetle karşılaşınca herşeyi anlattım. Sonra insanların hep menfaatleri için koşturduğu bir zamanda arkadaşım bursunu yeni çekmesine rağmen bana vererek, "Artık bu burs senin, bankamatik kartım gelince de sana veririm, paranı ordan alırsın."dedi. Ben şoke olmuştum. Almakta tereddüt ettim. Sonuçta o da öğrenciydi. Bana, mihnet altında kalmamam için de: "Farzet ki bu burs bana değil de sana çıktı, senin benden daha çok ihtiyacın var." dedi. Gözünü kırpmadan bursunu bana verdi, okumama vesile oldu. Seni çok seviyorum, sana çok teşekkür ediyorum canım dostum. **Ruseym K., Erzurum**

Yasemin Yalçın Aktosun
Danışman Psikolog y.aktosun@zaman.com.tr

Mektup adresi: Çobançeşme Mh.
Kalender Sk. No: 21 Y.Bosna/İstanbul

Üvey annelere öneriler

Üvey annelik, hassasiyet ve sabır gerektiren zor bir durumdur. Bunun dışında özel ve güzeldir. Çünkü her şeye rağmen (toplumsal baskılara, çocuklardan gelebilecek tepkilere) şefkat ihtiyacı olan bir varlığa yardımcı olunacaktır. Bu süreçte üvey annenin eşine yani çocukların babasına ciddi anlamda görevler düşmektedir. Evlilik öncesinde babanın çocuklarıyla konuşması ve çocukların fikirlerini alması gerekir. Kabul sağlanmasının akabinde evlilik öncesinde bir tanışma toplantısının organize edilmesi faydalı olacaktır. Bu toplantıda çocuklara doğal davranılmalıdır. Çocuk, muhatabında panik olma durumu sezinlerse bunu ileride kullanabilir. Bu toplantıda üvey anneye "anne" demek zorunda olmadıkları, onu bir abla gibi görebilecekleri ve her konuda birbirlerine yardımcı olmaları gerektiği gibi mevzularda konuşulmalı ve çocuklar sürece alıştırılmalıdırlar.

Üvey annelik biraz daha hassasiyet gerektirir. Üvey anneye en iyi yardımcı ise kocası yani çocukların babası olmalıdır.

Üvey anne rolündeki anneler neler yapmalı ve neler hissetmeli?

a) Her şeyden önce muhatabınızın kaç yaşında olursa olsun bir çocuk oluğunu ve bir anne sıcaklığına ve şefkatine ihtiyacı olduğunu unutmayın. Bu sebeple çocuktan gelen negatif yaklaşımları şahsınıza almayıp çocuğun içinde bulunduğu durumdan kaynaklandığını düşünün.

b) Empati kurun.

c) "İnsanlar ne der?" diye düşünerek aşırı derecede iyi olmaya çalışma ve birtakım negatif duyguları bastırma, hem çocuğa ve hem de anneye zarar verir. Çünkü annedeki bu bastırılmış duygular beklenmedik anlarda ortaya çıkabilir ve böylece anne ve çocuk çok yıpranırlar. Ayrıca çocukta bir otorite boşluğu oluşur.

d) Sorunlar karşısında şikayet eksenli değil, çözüm odaklı olarak baba ile konuşulmalı ve gerekirse bir uzmandan yardım alınmalıdır.

e) Sizi kabul etmesi biraz zaman alabilir, bu sebeple üzüntüye kapılıp gerilim yaşamamalısınız.

f) Başlangıçta karşılıklı olarak sevgi olmasa bile saygı olmak zorundadır. Size saygı duymasını ve önemsemesini istiyorsanız sizin de ona saygı duymanız gerekecektir.

g) Gerek şefkat ve gerekse sevgi ihtiyacından dolayı yaş durumuna göre birtakım sevgi gösterilerinde bulunun. Uyuması için ona hikaye okumak veya en sevdiği yemekleri beklenmedik anlarda yapmak, hediye vermek gibi...

h) Asla baba-çocuk ilişkisine müdahale etmemelisiniz. Şayet bir katkınızın olacağını, bunu çocuğun olmadığı zamanlarda yapmalısınız.

i) Sabrınızı korumalı ve sürekli muhafaza etmelisiniz...

Bebe Çocuk Giyim

Doğuştan Gençliğe
Büşra Bebe ile
Geçilir...

Tecrübe & Kalite

İMALAT & TOPTAN

Duaçınar Mh. Vişne Cad. No:146 Yıldırım-BURSA-TÜRKİYE
Tel: +90.224. 364 91 12 Faks: +90.224. 364 91 13
e-mail: busra@busrabebe.com www.busrabebe.com

Yasemin Yalçın Aktosun
Danışman Psikolog y.aktosun@zaman.com.tr

“Nasıl olsa beni anlamıyor” diye eşiyle konuşmaktan vazgeçenlerden misiniz?

Geçenlerde eşiyle problem yaşayan ve bu sebeple evliliği pürüzlü olan bir hanım geldi yanıma. Eşinin kendisini anlamadığından, önemsenmediğinden, ona hiç yardımcı olmadığından ve bunun gibi birçok sıkıntısından bahsetti. Garip olan, yaşadığı bu sıkıntılardan eşini haberdar etmiyor olmasıydı. Kadına ‘Peki bunlardan eşinizin haberi var mı? Yani onunla konuştunuz mu?’ dediğimde” cevabı, ‘Nasıl olsa beni yine dinlemeyecek, hem de kavga çıkacak.’ oldu. Evet birçok hanım gerçekten bu sebeple yaşadıklarını eşiyle paylaşmamayı tercih ediyor. Birçok hanımın böyle düşünmesine sebep olan olaylar olmuştur. Ve artık bir birikimin neticesi olarak bu hanımlar böyle düşünmektedirler. Belkide bunlardan biri de sizsiniz. Fakat unutulmaması gereken nokta, konuşmamanın sorunları halletmeyeceğidir. Bazı hanımlar konuşmalarının işe yaramayacağını düşünüyor olabilirler; ancak unutulmaması gereken şudur ki; konuşulması halinde başarıya ulaşılmaması ihtimal dahilindeyken, konuşulmaması durumunda başarıya ulaşma imkansızdır.

Bu sebeple konuşmama seçeneği kullanılmamalıdır. Olması gereken, konuşmak, fakat nasıl konuşacağını bilerek konuşmaktır. Bu sebeple bu sorunu yaşayan bütün hanımların konuşmama kararlarına bir son vermeleri gerektiğini ve ümitsiz olmamaları gerektiğini düşünüyorum.

Eşinizle konuşma taktikleri

- Öncelikle konuşma neticesinde eşinizin anında sizi desteklemesini beklemeyin. Amaç sadece size olumlu tepki vermesi olmamalıdır. Eşiniz şayet o ana kadar hep tepkisel olduysa bir anda değişemez, bunu unutmayın.
- Amacınız kendinizi ifade etmek olmalıdır. Başlangıçta kendinizi ifade ederken ısrarcı olmamanız ve sadece eşinizin düşünmesini sağlamak amaçlı konuşmanız daha faydalı olacaktır.
- Eşinizle onu suçlarcasına konuşmamalısınız. Unutmayın, amacınız kendinizi ifade etmek, karşı tarafa hatalarını anlatmak değil. Iletişime kapalı bir insan kendisine ilk etapta hataları gösterilecek olunursa hatalarını kabul etmeyeceği gibi iletişimi o noktada bitirir. Bu sebeple ilk etapta ‘ben’ dilini kullanarak kendi duygu ve düşüncelerinizden bahsetmelisiniz.
- Mimikleriniz ve ses tonunuzda sertlik veya duygusallık olmasın. Olabildiğince nötr yaklaşın.
- Gözyaşlarınızı silah olarak kullanmayın.
- Eşinizi anlamaya çalışsın ve bunu eşinize hissettirin.
- Konuya yoğunlaşın, geçmişe veya yan konulara dalmayın.
- Unutmayın, eşinizle konuşarak istediğinizi kazanamasanız da, hiçbir şey kaybetmezsiniz.

KURBANLAR

İZ

BIRAKIR

Kurbanlıkların ne eti, ne de derisi Allah'a (cc) ulaşır. Yaradan'a ulaşan sizin takvanızdır. Kurbanı Allah (cc) rızası için kesmeli, etini Allah (cc) rızası için dağıtmalı.

■ **SELÇUK CAMCI**

Kurbanın hikmet ve faziletleri nelerdir?

İbadetler, Allah emrettiği için yapılır; hikmetlerinden veya getirdiği faydalardan dolayı değil. Ama onların hikmetlerini ve güzelliklerini bilmek bizim kulluğumuzun bir gereği ve Allah'ın nimetlerini yâd etmek için birer vesiledirler.

Bir ismi de Hakîm olan Allahu Teala'nın her emrinde birçok hikmetlerin bulunduğunda şüphe yoktur. Ama bu hikmetlerin tamamının biz kulları tarafından bilinip idrak edilmesi mümkün olmayabilir. Bildiğimiz hikmetlerinin yanında zaman ilerledikçe, ilim irfan arttıkça dinin getirdiklerinin insanlık için ne büyük faydalar içerdiğini görüyor ve Allah'ın kullarına ne kadar şefkatli ve merhametli olduğunu bir kere daha müşahede ediyoruz.

Kurban kesmek de Allah'ın bir emri olması hasebiyle sayısız hikmetlerinin olduğunda şüphe yoktur. Başta kurban kesmek, peygamberlerin babası Hz. İbrahim'in, oğluna bedel olarak Allah'ın gönderdiği koçu kesmesi hadisesini bizlere hatırlatıyor. Hayat nimetine şükrün bir ifadesi olarak kurbanı kesiyoruz. Ayrıca ahirete bir hazırlık olması, günahlarımızın affı ve kabirle başlayan yeni bir hayat yolunda kurbanın bizi manevi bir burak gibi alıp selamete ulaştıracağını da verilen müjdeler ışığında Rabb'imizden umuyoruz.

Hac Suresi'nde (22/34) ifade edildiği gibi kurban kesmekten asıl maksat Allah'ın hatırlanması, zikredilmesidir. Zira bizim varlık gayemiz Allah'ı bilme, tanıma ve O'na yaklaşmadan ibarettir. Burada Allah'a yaklaşma ameliyesi adeta bir bayram olarak ilan edilmiştir.

Yine Hac Suresi'nde (22/37) "Kurbanların ne etleri ne de kanları Allah'a ulaşacaktır. Allah'a ancak sizin takvanız ulaşır." buyurularak maddeden manaya bir kapı aralanıyor ve esas hedef gösterilmiş oluyor.

Kurban kesmenin, insan olarak hepimizin mutlaka almak zorunda olduğu gıdalarla da yakından alakası vardır. Din, hayatımızın her safhasını kuşatıyorsa, bizim bu yönümüze de hitap etmeli değil midir? Etin, insan için zaruri gıdalardan olduğunda şüphe yok. Ama bu gıdanın herkes tarafından rahatlıkla temin edildiğini söyleyemeyiz.

FOTOĞRAF: AP

Nafile olarak başka zamanlarda kesilen kurbanların dışında, Kurban Bayramı'nda da Müslümanlar, kestikleri bu kurbanlarla et yemekten mahrum bulunan önemli büyük bir kitleyi bu nimetten istifade ettirmektedirler. Aslında hikmet olarak sadece bu güzel paylaşma hareketi bile yeter sanırım.

Kutsal topraklarda kesilen ve oralardaki diğer hac meşgalelerinden dolayı kurbanı kesenler tarafından kullanılamayan yüzbinlerce hayvanın, teknolojinin yardımıyla soğuk havalandırmalı uçaklarla anında fakir ülkelere gönderilmesi ise bu hususta zikredilebilecek güzelliklerden bazıları.

İslam'ın emrettiği bu hükmün bir vahşet olarak algılanması ise ancak bir düşünce sapması olarak tanımlanabilir. Zira zaten insanlık bu nimetten, Allah'ın koyduğu bir kanun olarak vücudunun ihtiyacından dolayı istifade etmekte ve her gün binlerce hayvan kesilerek etinden ve diğer nimetlerinden yararlanılmaktadır.

Bunun yanında hikmet planında, insanda kan akıtma güdüsünün varlığını ve bunun kurban kesmek suretiyle bir boşalma, rahatlama ifade ettiğini de söyleyebiliriz. Zaten herkesin kurbanı bizzat kendisinin kesmesi, dinin öncelikli olarak tavsiye ettiği bir husustur. Yapılan araştırmalar neticesinde, kurban kesmeyen milletlerin spor ve eğlenceleri hemen bütünüyle kanlı olduğu ortaya çıkmıştır. Yani onlar insanın derinliklerindeki kan akıtma güdüsünü başka yollarla tatmin etmektedirler. Bu sayılanlar, kurban kesmenin hikmetleri adına söylenebilecek şeylerden bazıları. Kim bilir, Allah'ın emrettiği bu yüce ibadette daha nice hikmetler gizlidir ve biz farkında olmadan o hikmetlerden faydalanıyoruzdur.

Kurbanlıkların sağlık kontrolü yapılmalı

İLLÜSTRASYONLAR: ABDÜLKERİM KESKİN

Kurbanlık hayvan kesilmeden önce

- Hayvanın sağlık kontrolü yapılmalı. Bu amaçla hayvan, kesim öncesi bir veteriner hekime gösterilmeli. Yüksek ateşli olan hayvanlar, gebeliğin 2/3'ünü doldurmuş olanlar ve yeni doğum (1 hafta kadar) yapmış hayvanlar kurbanlık olarak seçilmemeli.
- Kesimden önce hayvan dinlendirilmelidir. Hayvan yorgunken kesim yapılırsa etin kalitesi düşük olur.
- Hayvana kesimden önce bol su ve tuz verilmemelidir. Ayrıca kurbanlık hayvan, kesim öncesinde en az 12 saat aç bırakılmalı. Aksi takdirde işkembenin çıkarılması zorlaştığı gibi yırtılması ve etin kalitesini bozma olasılığı yükselir.
- Kesim esnasında kötü muamele yapılıp hayvan strese sokulmamalı. Hayvanın korkutulmamasına özen gösterilmelidir. Bu olumsuzluklar hayvanın kanının akmasını azaltacağı için kalitesine olumsuz etki eder.
- Kesimden önce eller iyice yıkanmalı, kesimde ve et parçalamada kullanılacak bıçak, satır, masat vb. malzemelerin temizliğine özen gösterilmeli.
- Kesime geçmeden önce kan ve diğer atıkların atılacağı derin bir çukur kazılmalı. Çünkü açıkta bulunan hastalıklı organlar halk ve çevre sağlığı bakımından önemli problemlere neden olabilir.

Atamız Hz. İbrahim'in sünneti olan kurban ibadeti, tarih boyunca canlılığını korumuş ve Efendimiz dönemine kadar gelmiştir. Allah Rasulü'de bunu gelen ayetle uygulamış.

■ **MÜKREMİN ALBAYRAK**

Asr-ı Saadet'te kurban ibadeti nasıl yapılıyordu?

İslam'da kurbanın dini hükmüyle ilgili olarak Kur'an'da Hz. Peygamber'in sünnetinde önemli açıklamalar yer almış, bu çerçevede oluşan fıkıh kültüründe de konu hakkında ayrıntılı bilgi ve hükümler derlenmiştir. Tarih içinde farklı uygulamalarına şahit olduğumuz kurbanın, zaman zaman en kıymetli varlıklara kadar ele alındığını, hatta bunun için çocukların bile düşünüldüğünü görmekteyiz. Mesela İbrahim (as)'ın, gördüğü rüyanın yorumlanmasının akabinde oğlu İsmaili (as) kurban kesme sadakatiyle Efendimiz'in dedesi Abdulmuttalib'in, oğullarından birini kurban olarak adaması ilk akla gelenlerdir. Kur'an-ı Kerim, Hz. İbrahim'in Hz. İsmail'i kurban etmek istemesini şöyle ifade etmektedir: "Ey oğulcuğum! Doğrusu ben uykuda iken seni boğazladığımı görüyorum. Bir düşün ne dersin?" dedi. O da: "Ey babacığım! Ne ile emrolundun ise yap. Allah dilerse sabredenlerden olduğumu göreceksin." dedi." (Saffat, 37/102) Mevzu ile ilgili rivayetlerde, Hz. İbrahim'in çocuğu kurban etme hazırlıklarını yapıp onu keseceği sırada Hz. Cibril tarafından bir koçun indirildiği ve oğlu yerine, lütf-u İlahi olarak gönderilen koçu kurban ettiği bilinmektedir. Her ne kadar tarihte insanın kurban edilmesiyle ilgili yaklaşımlar sergilenmiş olsa da, bunun gerçekleştiği herhangi bir vaka bilinmemektedir. Hem Hz. İbrahim-İsmail olayında hem de Abdulmuttalib'in niyetinin hemen akabinde, kurban edilmesi düşünülen kişiler bir başka bedelle değiştirilmiş ve aslında hikmet bazında kurbanın ehemmiyeti vurgulanmıştır.

Asrı Saadet'te kurban ise, "Rabb'in için namaz kıl ve kurban kes." (Kevser, 108/2) ayetiyle ümmete bildirilmiş ve tarih boyunca devam edegelen bir uygulama, Kur'an ve hadis tasdikli yürürlüğe konulmuştur. Yukarıdaki ayetin yanında Allah Rasulü (sas)'nün uygulamalarıyla da tebeyyün eden kurban ibadeti, ümmetin sadakatini Allah'a takdim etme adına güzel bir fırsat olarak yerleşmiş ve halen de devam etmektedir. Peygamberimiz (sas), Arafat'tan inip geceyi Müzdelife'de geçirdikten sonra bayram günü Mina'da kurban kesmiş, kendisine "Bu kurban nedir?" sorusuna karşı da, "Atanız İbrahim'in sünnetidir." diye cevap vermiştir.

Kurban cimriliği tedavi eder, insanın vermesini, yardım etmesini kolaylaştırır. Dünya malından tutkunluğu önler. Fakirlere bir dayanak olur, hayata bağlar.

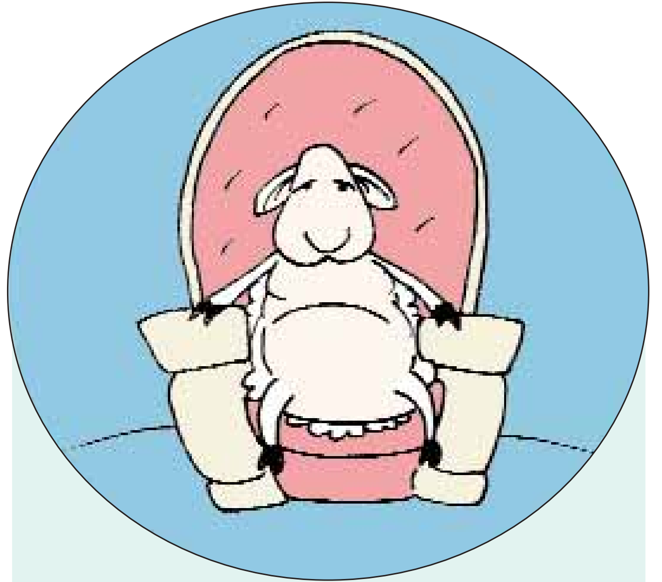
■ **SAİME ÜSTÜNDAĞ**

Kurban; kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutar

Kurban, gerek fert gerekse toplum açısından çeşitli yararlar taşıyan malî bir ibadettir. Kişi kurban kesmekle Allah'ın emrine boyun eğmiş ve kulluk bilincini koruduğunu canlı bir şekilde ortaya koymuş olur. Kurban; toplumda kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutar, sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunur. Özellikle et satın alma ihtimali hiç bulunmayan veya çok sınırlı bulunan yoksulların bulunduğu ortamlarda onun bu rolünü daha belirgin biçimde görmek mümkündür. Zenginin malını Allah'ın rızası, yardımlaşma ve başkalarıyla paylaşma yolunda harcama zevk ve alışkanlığını verir. Onu cimrilik hastalığından, dünya malına tutkunluktan kurtarır. Fakirin de varlıklı kullar aracılığıyla Allah'a şükretmesine, dünya nimetinin yeryüzündeki dağılımı konusunda karamsarlık ve düşmanlıktan kendini kurtarmasına, kendini toplumun bir üyesi olarak hissetmesine vesile olur.

Hz. İbrahin'in rüyası ve kurbanı

Sâffât Sûresi'nde (102-110) Hz. İbrâhim'in, oğlu yerine kestiği kurban olayı güzel ve etkili bir üslup içinde özetlenmiştir. Buna göre Hz. İbrâhîm rüyasında, Allah için oğlunu kurban ettiğini görmüş, bunu teslimiyet sembolü olarak almak yerine zahiri ile alıp uygulamaya kalkışmış; onun ve oğlunun bu itaat, fedâkârlık ve teslimiyeti Allah tarafından kurban olarak kabul buyurulmuş ve bunun yerine bir koç kurban etmesine izin verilmiş.

Kesimden önce hayvanı dinlendirin

Kesimden 10-12 saat önce birşey yedirmeyin

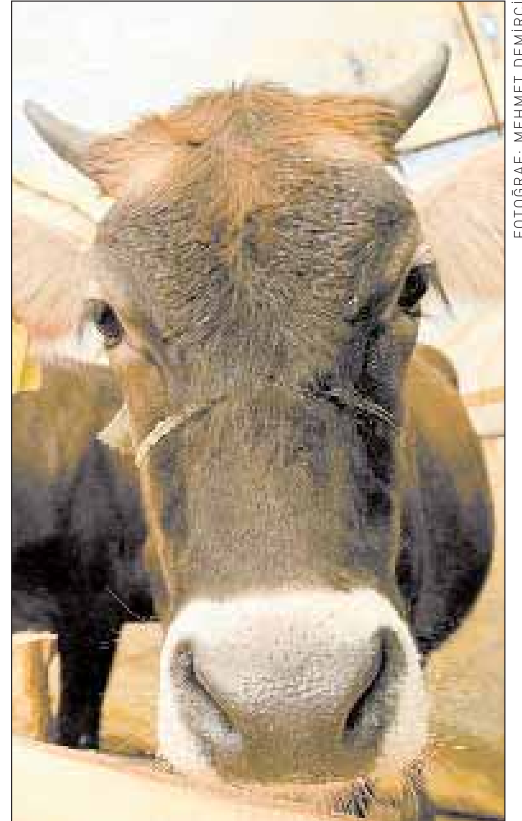
Kurbanlık hayvanın kesimi ve kesiminden sonra

- Kesim işlemi mümkünse tecrübeli kişilerce yapılmalı. Böylece kesim sırası ve sonrasında oluşabilecek kazalar önlenebilir.
- Kanın iyice akıtılması sağlanmalı. Aksi takdirde ette mikroorganizmalar kolayca üreyerek etin kısa sürede bozulmasına neden olur.
- Hayvan yüzülürken veya tulum çıkartma yapılırken deriye zarar verilmemeli.
- Etler kesimden hemen sonra tüketilmemeli, 12-24 saat süreyle soğuk ortamda olgunlaştırıldıktan sonra tüketilmeli. Ortaklar kurban etini taksim ederken çok dikkat etmeli, zihinlerde adaletsizlik yapıldığı yolunda bir vehme yer bırakılmamalıdır. Mümkünse tartarak taksim yapılmalıdır.

"Kurban, İslâm dininin şeâirindendir" ne demektir?

Cenâb-ı Hakk, Kevser Sûresi'nde, "Rabb'in için namaz kıl ve kurban kes." buyuruyor. Bu âyet-i kerimedeki "namaz"dan maksat bayram namazı, "kesmek"ten kasıt da, kurban kesme günlerinde kesilen hayvanlardır. Başka bir âyet-i kerimede ise, kurbanlık develerden şöyle bahsedilir:

"Kurbanlık develeri de size, Allâh'ın şeâirinden kıldık." (S. Hac, 36) "şeâir"in mânâsı, Allâh'ın dininin alâmeti, işâreti olan hususlardır. Pek çok şey alâmetleri ve işâretleri ile tanınır; bunlar hiç terk edilebilir mi? Hâl böyle olunca yapılacak iş; kurbanı kesmemek için bahaneler aramak yerine, kesebilmek için çareler aramak olmalıdır. Kurban vecîbesinin yerine getirilmesi; hak yolundaki fedâkârlığın bir nişânesi, Allah Teâlâ'nın verdiği nimetlere karşı kulun bir şükrânesidir. Ayrıca günahların bağışlanmasını dilemektir. Bunların neticesi olarak da sevâba nâil olmak ve birtakım belâlardan korunmaktır. Velhâsıl kurbanın meşrûiyeti; dînî, ahlâkî, içtimâî birtakım hikmetlere, maslahatlara istinat eder, dayanır. Bunu takdir etmeyecek bir akıl sahibi tasavvur olunamaz.

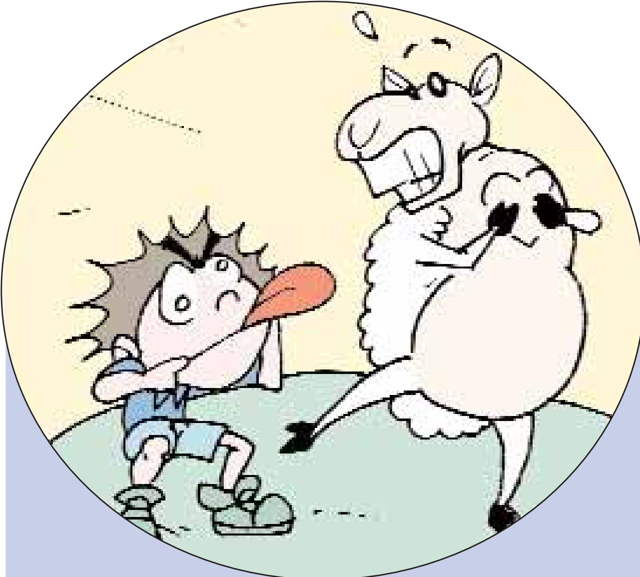
FOTOĞRAF: MEHMET DEMİRCİ

Kurban bize bir diğer ibadeti; haccı hatırlatır. Hacca gidemeyenlere hac tadını veren bu ibadette Hz. İbrahimin başarıyla verdiği imtihanın bir tezahürünü yaşarız.

■ HAMDULLAH ÖZTÜRK

Kurban ve İbrahimî kulluk

Biz tekbirlerle kurbanlarımızı keserken Mina, hacılarımızı ağırlıyor olacak. "Arafat vakfesi" ile günahlarından arınmış, "Müzdelife" ve "Meşari'l Harâm" da zevk ettikleri duygularla doyduktan sonra, teslimiyyetin Hz. Halilürrahman boyutunu canlandırmaya namzet olmuş, değişik renk ve ırklardan milyonlarca insan aynı duygu ile tekbir getirerek Mina'ya akacak. Hacca gidememiş müminler, tekbirleriyle semayı çınlatıp, hüccâcın, dar mekanda canlandırdığı manayı dünya ölçeğine taşıyacaklar. Ve gökkubbe, kucağını, "İnsanlar içinde haccı ilan et. Gerek yaya olarak gerek yorgun develer üzerinde vadiler aşarak sana gelsinler." emr—i sübhanîsine, hacıların verdiği "lebbeyk allahümme lebbeyk..." cevabıyla doldurarak, İbrahimî kulların çağrısının, aradan binlerce yıl dahi geçse tesirini kaybetmeyeceğine, kainat çapında, bir kere daha şahitlik edecek. Nefsimize, "Sakın terk—i edepten..." diyerek Hz. İbrahim Efendimiz'in ihlas, tevekkül ve teslimiyet şahikası hayatının "Mina"daki tezahürünü seyre çalışacağız. Halilurrahman'ın Rabbi'nden niyazımız, ateşin vücudunu yaladığı esnada, "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir." burcunda hayatını sürdüren dostları arasına bizleri de almasıdır.

Hayvanı strese sokmayın, korkutmayın

Hz. İbrahim imtihanı başarıyla vermiştir

Hz. İbrahim, küçük bir çocukken annesi Hacer'le birlikte "ekin bitmez bir vadi"ye bıraktığı oğlu İsmail ile alâkalı bir rüya görür. Rüyasında oğlunu kurban etmesi gerektiği kendisine ifade edilmektedir.

Kendi açımızdan olayı değerlendirecek olursak ortada aşılması çok zor bir imtihan bulunmaktadır: Emri yerine getirmek veya oğul sevgisiyle ihmale yönelmek. İkinci şık Hz. İbrahim için muhaldi. O evlat konusunda imtihanı, İsmail'ini bebek yaşta kuş uçmaz kervan geçmez bir mekanda yapayalnız bırakırken vermişti.

İsmail'ini yanına alıp, onu kurban edeceği mekana doğru yürümeye başladı. Bundan sonrasını Kur'an'dan takip edelim: "Oğlu İsmail kendisi ile yürüyecek yaşa ulaşınca İbrahim ona dedi ki: Oğlum ben rüyamda seni kurban ettiğimi görüyorum. Sen bana ne dersin? İsmail, "Babacığım sen emrolunduğun şeyi yap. İnşaallah beni sabredenlerden bulacaksın." dedi. İkisi de Allah'ın emrine uydular. İbrahim kurban etmek üzere oğlunu yere yatırdı. O sırada biz nida ettik: "Ey İbrahim! Sen rüyanda emrolunana uydun. İyilik yapan ve iyi kullukta bulunanları işte biz böyle mükâfatlandırırız. Muhakkak ki bu apaçık bir imtihandı. Ona oğlu yerine büyük bir kurbanlık koç gönderdik. Daha sonra gelenler arasında ona güzel bir nam nasip ettik. İbrahim'e selam olsun." (Kur'an; 37/102-109)

Mina'nın çıkışında, şeytanların taşlandığı mekanın yanı başındaki mescit belki de milyonlarca hacıdan çok azının gözüne ilişecek. Medine'den gelen müminlerin Hz. Peygamber'e gizlice biat ettiği yere yapılan bu mescit bugün bile adeta o gecenin gizliliğini temsil ediyor gibi durmaktadır. Milyonlar yanı başından akıp geçerken o da, ensar soluklu sadaları duyarak terk edilmişliğini giderecek. Ve hacca gidememiş olsa da bulunduğu yerden kurban vesilesiyle Rabb'e samimi duygularla yönelenlerin ne kazandığını sadece Allah bilecek.

FOTOĞRAF: MUSTAFA KİRAZLI

Kurban keserken hastalığa yakalanmayın

Hayvanlardan insanlara geçebilen 200'den fazla hastalık bulunuyor. Özellikle şarbon, sarılık, verem, bruselloz, kuduz, paratüberküloz gibi hastalıklar Kurban Bayramı'nda yüzde 30 oranında artabiliyor.

Bir sorun olduğu nasıl anlaşılır?

Kesim sonrasında aşağıdaki problemlerden ve belirtilerden biri veya birkaçı ile karşılaşılması durumunda hayvanın derisi, bütün iç organları ve gövdesi serin bir yerde muhafaza edilmeli ve derhal en yakın veteriner hekime başvurulmalıdır:

- Kesilen hayvanın kanı koyu renkli ve geç pıhtılaşıyorsa,
- Dalakta 3-5 misli anormal bir büyüme görülüyor ve kesildiğinde içi siyahımsı bir kan içeriyorsa,
- Etin veya yağların rengi aşırı sarıysa,
- Bağırsaklar aşırı derecede gazla dolu ve iç kısımlarında yer yer kanamalar varsa,
- Lenf yumrularında aşırı şişlik, iltihap, kireçlenme veya peynirimsi bir görünüm tespit edilirse,
- Karaciğer büyümüş ve yüzeyinde beyaz noktalar mevcutsa,
- Yüzülen derinin iç kısımlarında kanamalar veya anormal lekeler mevcutsa,
- Hayvan aşırı zayıfsa ve etleri jelatin benzeri bir görünümde ise,
- Bir veya iki gözü kör, kulakları kopuk, bir veya iki boynuzu kökünden kırık olmamalı. Doğuştan kuyruksuz veya sonradan kuyruğunun yarısı kopan, dişlerinin çoğu dökülmüş, meme başları kopuk, yürüyemeyecek kadar topal olan hayvanlar kurban olamaz.
- Satın alınacak kurbanlıklarda veteriner sağlık raporu veya menşe şahadetnamesinin bulunmasına dikkat edin.
- Kurban edilecek hayvanın karşıdan bakıldığında durgun, kederli ve halsiz olmaması, aşırı aksırık ve öksürüklü olmamasına dikkat edin.
- Sağlıklı bir hayvanın gözlerinin, derisinin kıllarının canlı ve parlak olmasından bilinebileceğini söyleyen veterinerler, ayrıca kurban edilecek hayvanın gebe ve aşırı zayıf olmamasına da dikkat edilmesine işaret ediyor.
- Besili koyun ve keçiler seçilirken bel omurları el ile kavrandığında kemik uçları ve kaburga kemikleri hissedilmez. Ayrıca bellerinin düz yürüyüşlerinin de dik olmasına dikkat edilmeli.
- Vücut çukurları kaybolmuş, kemik uçları belirgin olmayan hayvanlar tercih edilmeli.

Temizliğe özen gösterin

Teşrik tekbirleri İbrahim (as)'in sünnetidir

Hz. İbrahim (as), Hz. İsmail'i kurban etmeye hazırlanırken bir anda "Allahü Ekber, Allahü Ekber" sadalarını duyar. Yanı başında Hz. Cibril'in semiz bir koçla kendisine doğru geldiğini görür, hamd ve şükür duyguları içinde "Lâilahe illallahu vallahü ekber" der. Durumu fark eden Hz. İsmail ise, Cenab—ı Hakk'a karşı olan minnet ve şükrarını "Allahü Ekber ve lillahi'l—hamd" sözleriyle ifade eder. Getirilen bu teşrik tekbirlerinden sonra Hz. İbrahim (as), "Bismillahi Allahü Ekber" diyerek koçu kurban eder. Kurban Bayramı günlerinde, arefe günü sabah namazından bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar her vakit namazının farzından sonra onu okumak vacip kabul edilmiştir.

Kurbanla yaşanan şuur

Sureten bir hayvanın kesilmesinden ibaret olan bir ibadet yapılırken, Allah için en değerli olan şeylerin bile verilebileceği şuuru yaşanıyor.

Kurban çift yönlü bir ibadet

Kurban hem kul ile Allah arasında bir ibadet hem de sosyal ve ekonomik yönü olan bir ibadettir.

Kurban kesmeye neden ihtiyaç var?

Her ibadetin yeri, zamanı ve topluma olan faydaları farklı. Kurban kesme emrinin verildiği zamandan beri sadaka, fitre zekat gibi ibadetler var; yani her ikisi bir arada emredilmiş. Allah kurban kesmeyi emrederken diğer ibadetleri de farz veya vacip kılmış, kimini de teşvik etmiş. Bu demektir ki ayrıca kurban kesmeye ihtiyaç var.

Parası fakirlere bağış yapılsa olmaz mı?

Her bayram öncesi bu tür düşüncelerle kafalar karıştırılır. Halbuki, kurban kesme emrinin verildiği zamandan beri sadaka, fitre zekat gibi ibadetler vardır; yani her ikisi bir arada emredilmiştir. Allah kurban kesmeyi emrederken diğer ibadetleri de farz veya vacip kılmış, kimini de teşvik etmiştir. Yani ayrıca kurban kesmek gerekir.

Çocukları bayram namazına götürmeli

Hafızanızı bir yoklayın, çocukluğunuzdan geri kalan hatıralar içinde bayram günlerinin yerinin çok daha fazla olduğunu göreceksiniz. Babanızın elinden tutup bayram namazına gitmiş, yeni elbiseler giyip el öpmüştünüz. Şimdi el tutma sırası sizde. Yani babalar ve annelerde. Bölgenizde havalar müsaitse çocuklarınızın hasta olmasından endişe etmiyorsanız onları "Yarın ben oğlumla, kızımla bayram namazına gideceğim." diyerek hazırlayın. Onların sıkılacağını düşünerek çok erkenden gitmeyin. Ama cami dışında kalarak da üşümeyin. Çocuklarınız bu tatlı anı uzun süre unutmayacaklardır.

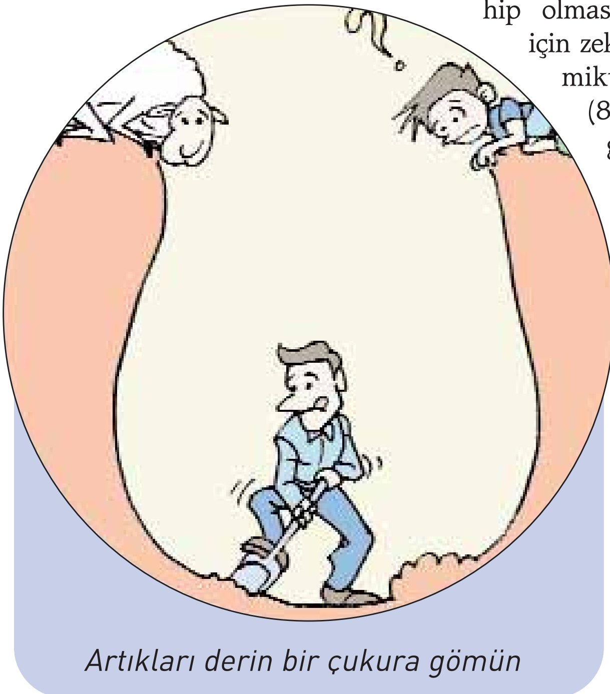
Kurban konusunda zaman zaman içimize bazı şüphe ve sorular düşer ve bu soruların cevaplarını arar dururuz. Biz de kurbanın hükümlerinin yanında yapılması gerekenlere cevaplar aradık.

■ ALİ DEMİREL

Kurbanla ilgili sorulara cevaplar

Kurban nedir?

Kurban, sözlükte yaklaşmak demektir. Dînî bir terim olarak ise kurban, belirli şartları taşıyan bir hayvanı Allah'a yakınlık sağlamak ve ibâdet niyetiyle usûlüne uygun olarak boğazlamak demektir.

Artıkları derin bir çukura gömün

Kimler kurban kesmekle yükümlüdür?

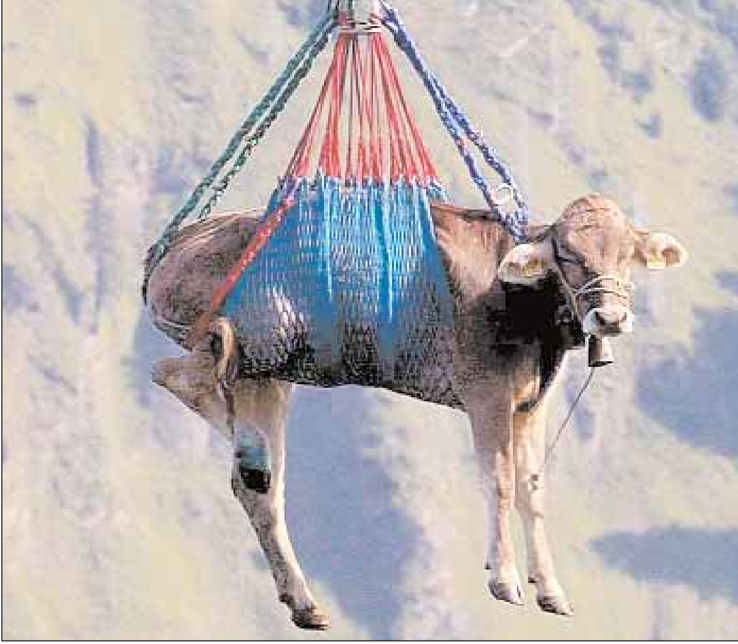
Ergenlik çağına giren, zengin, mukîm (yolcu olmayan) her erkek ve kadın Müslüman kurban kesmekle yükümlüdür. Buradaki zenginliğin ölçüsü, kişinin temel ihtiyaçları dışında 85 gr. altın veya bunun değerinde mal veya paraya sahip olmasıdır. Kurban kesmek için zekatta olduğu gibi nisap miktarına ulaşan malın (85 gr.) üzerinden bir yıl geçmesi şartı aranmaz.

Hangi hayvanlardan kurban olur?

Kurban; koyun, keçi, sığır, manda ve deveden olur. Bu hayvanların erkekleri kurban edilebileceği gibi, dişileri de kurban edilebilir. Bunlardan devenin 5, sığır ile mandanın 2, koyun ile keçinin bir yaşını doldurmuş olmaları gerekir. Ancak koyunlar 6 ayı tamamladıklarında halde bir yaşını doldurmuş gibi gösterişli olurlarsa bunlar da kurban edilebilir. Bu hayvanların dışında tavuk, horoz ve kaz gibi hayvanlardan kurban olmaz. Bir koyun veya keçiyi ancak bir kişi kurban edebilir. Fakat sığır, manda ve deve yedi kişiye kadar ortaklaşa kurban edilebilir.

Kurban kesmek yerine kurbanı, canlı olarak veya bedelini yoksula vermekle kurban ibadeti yerine getirilmiş olur mu?

Kurbanın rüknü, kurban edilmesi caiz olan hayvanlardan birini, kurban kesme günlerinde kesmektir. Bu sebeple, kurban kesmek yerine, kurban bedelini veya kurbanlık hayvanı (kesilmeden) yoksula yahut bir hayır kurumuna bağışlamakla, kurban ibadeti yerine getirilmiş olmaz. Kurbanın ücreti başka birisine verilerek vekaleten kurban kesilebilir. Ancak kurban, herhangi bir sebeple, eyyam-ı nahr denilen kurban kesme günlerinde kesilememiş ise bu günlerden sonra kurban kesilmez.

FOTOĞRAF: AP

Bu takdirde sadakaya dönüşür; dolayısıyla kurbanlık hayvanın aynısının veya bedelinin tasadduk edilmesi gerekir.

Kişinin kurbanı bizzat kendisinin kesmesi veya kesilirken başında bulunması gerekir mi? Bu iş için bir kimseye ya da bir hayır kurumuna vekalet verebilir mi?

Kurban kesmekle yükümlü olan kişinin, keseceği kurbanı bizzat satın alması, kendisinin kesmesi veya kesilirken yanında bulunması -kurbanın sahih olması için- gerekli değildir. Bunlar vekalet yoluyla da yapılabilir. Çünkü kurban malî bir ibadettir. Malî ibadetlerde vekalet caizdir. Hiçbir mazeret olmadan da, kişi kendi adına kurbanını satın alıp kesmek üzere güvendiği bir kimseyi vekil tayin edebilir. Vekil, hakiki şahıs olabileceği gibi, hükmi şahıs, yani özel bir kuruluş da olabilir.

Bir hayvanın kurban olmasına engel olan kusurlar nelerdir?

Bir hayvanın kurban olmasına engel teşkil eden kusurların başlıcaları şunlardır:

İki veya bir gözü kör olan, kemiklerinde ilik kalmayacak derecede zayıflamış olan, kesim yerine yürüyerek gidemeyecek kadar topal olan, kulağının ve kuyruğunun üçte birinden fazlası kopmuş olan, dişlerinin yarıdan fazlası dökülmüş olan, boynuzlarının biri veya ikisi kökünden kırılmış olan, ölüm derecesinde hasta olan.. hayvanlar kurban edilemezler. Boynuzsuz veya boynuzu biraz kırılmış, dişlerinden birazı dökülmüş ve burulmuş hayvanların kurban edilmeleri caizdir.

Kurban sünnete uygun olarak nasıl kesilir?

Kurbanlık hayvanı usûlüne uygun olarak rahatça ve fazla eziyet vermeden kesebilmek için, önce keskin ve büyük bir bıçak hazırlanır. Hayvanın göremeyeceği bir yere konur. Sonra kurbanlık hayvan, kesileceği yere eziyet verilmeden götürülür. Hayvanın yüzü ve ayakları kıbleye gelecek şekilde sol tarafı üzerine yatırılır. Sağ arka ayağı serbest bırakılarak, diğer üçü bağlanır ve kıbleye karşı durularak şu âyetler kurban sahibi veya vekili tarafından okunur:

"İnnî veccehtü vechiye lillezî fatara's-semâvâti ve'l-arda hanîfen..." (En'âm, 6/79).

"İnne salâtî ve nüsükî ve mahyâye ve memâtî lillâhi rabbi'l-âlemin." (En'âm, 6/162).

Bu ayetlerden sonra, 'Allahu ekber Allahu ekber. Lâ ilâhe İllâllahu vallahu ekber. Allahu ekber ve lillâhil hamd' şeklinde tekbir getirilir ve 'Bismillâhi Allahü ekber' denilerek hazırlanan keskin bıçak hayvanın boynuna vurulur. Damar ve borular kesilerek kan iyice akıtılır. Hayvan böylece kesildikten sonra tamamen ölünceye kadar beklenir. Ve usûlüne uygun olarak yüzülür. Karnı açılır, iç organlar çıkarılır ve gövde ve etler parçalanır. Hayvan tamamen ölmeden kafa ve ayaklarını koparmak, derisini yüzmeye kalkmak, kıbleden çevirmek veya hayvana azap vermek mekruhtur.

Tecrübeli kişilerce kesim yapılmalı

Fakir bir kimse kurban kesebilir mi?

Kurbanı zengin keseceği için, fakir mecbur olmaz. Ancak, fakir de kesmek isterse mahzur olmaz, mecbur olmadığı nâfile kurbanı kesmiş olur. Hem aile efradı yer hem de konu komşuya hediye edebilir. Hatta, et alma imkânı yoksa, kestiği kurbanın tamamını da evinde bırakabilir. Çoluk çocuk uzun müddet kurban etiyle bayramın havasını devam ettirebilirler.

Tavuk ve horozdan kurban olur mu?

Kurban, tavuk, horoz, ördek, kaz gibi küçük hayvanlardan kesilmez. Hattâ bunlardan kurban kesmeyi adayan kimseye hiçbir borç terettüp etmez. Zira bunlardan ne adak olur ne de adak kurbanı. Bu tür hayvanlar, kurban için değil, et için kesilir.

Kurban olmaya mani özürler kurbanı aldıktan sonra meydana gelirse ne yapmak gerekir?

Kurban olmaya mâni özürler kurban aldıktan sonra meydana gelse, kesecek kimse başka kurban almaya gücü yeten biri ise bu ayıplardan sâlim yeni bir kurban alması gerekir.

Hangi özürler hayvanın kurban olmasına mani değildir?

Hayvanın yürümesine mani olmayacak derecede topal olması, şaşı bulunması, uyuzlu olması, yaratılışta boynuzsuz olması, boynuzunun azı kırık olması, kulaklarının delik, yahut da işaret için kesik bulunması, dişlerinin düşük olması, cinsi hislerinin yok edilmesi yani burulmuş olması.. kurban olmalarına mani olmaz.

Talebe yurtlarına kurban hibe edilebilir mi?

Kurbanı kendi kesmeyip ihtiyaç yerlerine hibe etmek de caizdir. Hatta yarınlarımızın teminatı olan öğrencilerimizin yetiştirildiği yerlere kurban parasını verip de kestirmek uygun olan bir hizmet anlayışı ve kurbanı tümüyle değerlendirme halidir.

Et kalitesinin düşmemesi için ne yapmalı?

- Kurbanlık hayvanlar uzun yoldan gelmişse kesilmeden önce mutlaka 7-8 saat dinlendirilmeli.
- Kesim öncesi hayvanlara tuz yedirme, bol su içirme gibi hayvanın ağırlığını artırma girişimleri hayvanı olumsuz etkiler ve et kalitesini düşürür.
- Kesim sırasında hayvanın yanında başka bir hayvan olmamalı.
- İyi besisini almış hayvanlar çok terler. Terleme genellikle kürek kemikleri arasındaki bölgede, kürek üzerinde ve boynuz diplerinde daha fazla olur. Bu bölgeler terleme dolayısı ile diğer bölgelerden daha koyu renkte gözükür. Tam besili hayvanların kılları daha çabuk kopar. Koyunlarda da tam besili olanların boynuz diplerinde terleme olduğu görülür. İyi beslenmemiş hayvanların yünleri sırt üzerinde yanlara taranmış, elle açılmış gibi bir durum gösterir. Bu ayrım ne kadar bariz ise hayvan o kadar zayıf demektir. Hayvanlarının bu durumunu bilen satıcılar da hayvanlarını tıraş ettikten sonra pazara sürerler.
- Üzerinde fazla miktarda dışkı maddesi olan hayvanlar alınmamalı. Bu tür hayvanlar genellikle hastalıklı olur. Çünkü uzun süreli hastalık geçirmiş olan hayvanların tüyleri üzerine yere yatmaya bağlı olarak dışkı parçaları yapışmıştır. Tüyleri karışık, kirli ve mattır. Halen bir hastalığı olanlarda ise arka bacaklarda ve anüs civarında ishale bağlı dışkı göze çarpar. Sağlıklı hayvanın bakışları canlı, hareketli, derisi elastik, tüyleri parlak ve canlıdır. Hayvan, çevresi ile ilgilidir.
- Bayram sabahı kasaplık bilgisi olmayan birçok kişinin kurban kesmeye ve deri yüzmeye kalkışması kötü sonuçları beraberinde getiriyor. Buna bir de soğuk hava eklenince kesik olayları iyice artıyor.

Koyunu da birkaç kişi ortak olarak kesilebilir mi?

Sığır ve deveye yedi kişiye kadar ortak olunursa da koyun ve keçiye tek kişi sahip olur, ortaklık caiz olmaz. Ortakların hepsi de kurban niyetiyle ortak olmalı, içlerinden bir kişi olsun et almak niyetiyle ortaklığa girmiş olmamalıdır. Akika, yahut da adak kurbanına niyet etmek ortaklığa mani olmaz. Çünkü bunlar da kurbandır. Kasaplık et niyeti yoktur.

Kurbanın eti ve derisi ne yapılmalıdır?

Kesilen hayvanın eti, yaklaşık olarak 3'e ayrılır. 3'te bir kısmı ev halkı için ayrılır, üçte biri akraba ve komşulara dağıtılır. Kalan üçte biri de fakir ve muhtaçlara yollanır. Bu taksim şekli mendubdur. Fakat kesen şahıs zenginse, tamamını veya çoğunu fakirlere dağıtabileceği gibi, orta halli veya kalabalık ise çoğunu veya hepsini evinde kendisi için de bırakabilir. Kurban derisi çeşitli hayır kurumlarına verilebilir.

Teşrik tekbirlerini getirmenin hükmü nedir?

Zilhicce ayının dokuzuncu günü, yani Kurban Bayramı arifesinden sabah namazından itibaren, bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar her farz namazın selamından sonra teşrik tekbirlerini getirmek vaciptir. Bu da toplam 23 vakit eder.

Teşrik tekbirleri unutulduğu takdirde ne yapmak gerekir?

İster cemaatle, ister yalnız, isterse seferi olarak kılınsın erkek veya kadın her Müslüman için farz namazların peşinden teşrik tekbirlerini getirmek vaciptir. Unutulursa, akla geldiği an kaza etmek gerekir.

Taksitle ya da kredi kartıyla kurban alınabilir mi?

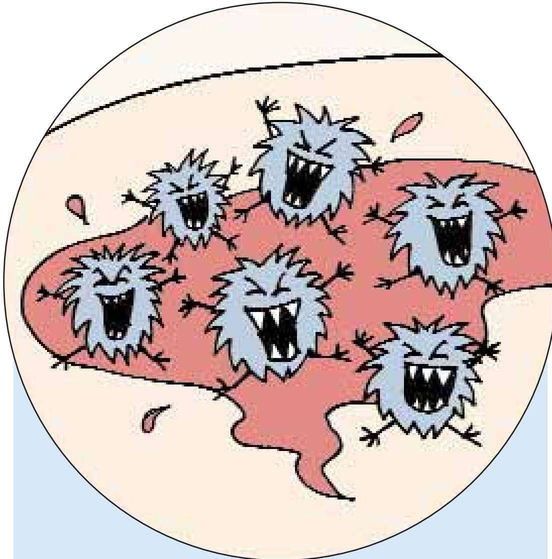
Kişi, mülkiyetinde bulunan ve kurbanlık vasfını taşıyan hayvanı, kurban olarak kesebilir. Bu itibarla ister peşin, ister taksitle, isterse kredi kartıyla olsun satın aldığı hayvan, kişinin mülkiyetine geçtiğinden, bu hayvanın kurban edilmesinde sakınca yoktur. Nitekim helal olan her türlü alışverişle kurban da alınır. Taksitle veya kredi kartıyla yapılan alış verişler caiz olduğuna göre kurbanı da taksit veya kredi kartıyla almak caizdir.

Kurbanla neslin yetişmesinin, öğrencinin ne alakası var demeyin. Yapılan her kurban bağışının öğrencilerin bir yıllık et ihtiyacını karşılayabileceğini unutmayın.

■ **OSMAN KARYAĞDI**

Bir kurbanla hayırlı bir neslin yetişmesine vesile olabilirsiniz

Rabbimiz Zilzâl Sûresi'nde zerre kadar da olsa insanın iyi-kötü yaptığı her şeyin karşılığını göreceğini bildiriyor. Dinin ruhunu iyi kavramış insanlar artık bu ayeti daha iyi anlıyor ve hayır yolunda atılan en küçük bir adımın bile büyük neticeler doğurduğunu biliyorlar. Bu bilgiye sahip insanlar bugün dinle diyanetle barışık bir neslin yetişmesine çalışıyor ve bu konuda maddi-manevi bütün imkanlarını değerlendirmeye çalışıyor. Zira, yapılan her iyilik göle atılan bir taşın meydana getirdiği dalgalar gibi yayılıyor ve genişliyor.

Mikroorganizmalar üreмemesi için kan iyice akıtılmalı

Kurbanla daha fazla yaklaşma imkanı

Kurban, Allah'a manen daha fazla yaklaşmak için ibadet niyetiyle Kurban Bayramı günlerinde belli hayvanları Allah için kesmektir. Kurbanda insan Allah için malında fedakarlık yapabileceğini gösteriyor. Dolayısıyla bir insan kendi eliyle kurbanını kesebileceği gibi vekalet yoluyla başkasına da kestirebilir. Bunun için bir insanın parasını bu niyetle ayırması, kurbanın kesileceğini ve ihtiyaç sahipleri için kullanılacağını iyi bildiği bir yere vermesi yeterli olabilir. Toplumsal bir dayanışma vesilesi olan kurbana dair Efendimiz'in çok kuvvetli tavsiye ve teşvikleri vardır.

Hatta Efendimiz, "Hali vakti yerinde olup da kurban kesmeyen mescidimize gelmesin." buyurmaktadır. Kurbanlar kesildikten sonra bir vazife daha kalıyor: Kurban etinin değerlendirilmesi.

Kurban etlerinin değerlendirilmesi ve dağıtılmasında İslam'ın bir güzelliğini görmek mümkündür. Fıkıh kitaplarımızda, her ne kadar şart değilse bile kurban etlerinin üçe bölünmesi gerektiği anlatılır. Bu üç parçadan birisi ev ahalisi için ayrılır. Diğer iki parçadan biri komşulara diğeri de fakirlere ikram edilir. Bu bir şart olmamakla beraber kurbanın daha iyi değerlendirilmesi adına önemli bir uygulamadır.

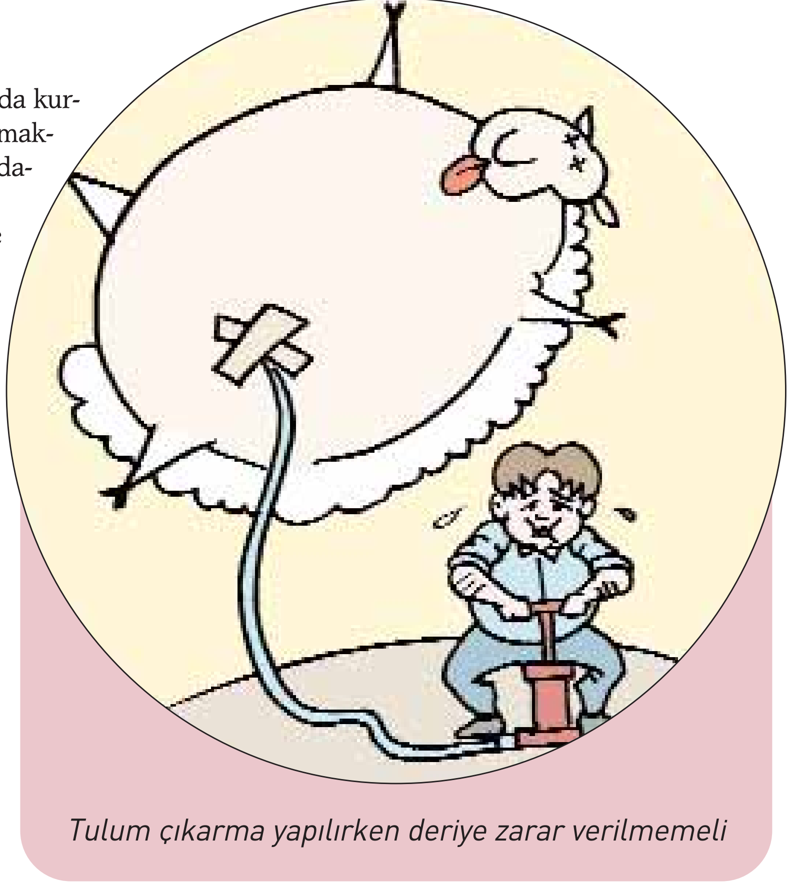
Güzel örnekler var günümüzde

Geçmişte ne ölçüde uygulanmıştır bilemeyiz; ama günümüzde güzel bir uygulama var. Dört mevsim istediği zaman et alıp yiyebilecek kimseler kurbanlarının daha fazla ihtiyacı olanlara ulaşması için güvendikleri birine vekalet vererek kurbanda bire on yerine daha fazla sevap kazanmak için büyük gayret sarf ediyorlar. Bu konuda kendilerine güvenilen bazı kimseler de bu konuda aracılık yaparak onlara yardımcı oluyorlar. Bu önemli bir uygulama. Çünkü burada hem bizim farkında olmadığımız ihtiyaç sahipleri görülebiliyor hem de aydınlık yarınların teminatı olan günümüz talebeleri için bir imkan hazırlanıyor.

Toplum ve millet olarak gelecek nesillerin huzurlu ve mutlu olması için ne yapılsa yeridir. Bunun için ihtiyacı olanlara burs verilir, kalacakları yerler yurtlar hazırlanır, bunlara kurslar verilir.. hasılı her şey yapılır. Bunlar hakkıyla yapıldıktan sonra insan "Ben imkanlarım ölçüsünde yapabileceklerimi yaptım." diyebilir. Ama bunları yapmadan gelecekten bahsetmek bir ham hayal olur. Zamanında bursunu, kurbanını vermeyen bir insan verme duygusunu yaşayamaz ve bu duygu eksik olunca insan kamil imana ulaşamaz.

Bu şekilde muhtaçların ve talebelerin ihtiyacını karşılayan insanlar niyetlerinin genişliğine göre o anda Arafat'ta ve Müzdelife'deki hacıların sevabına denk bir sevap kazanırlar. Belki de ibadetlere değer katan niyet olduğuna göre daha fazla sevap kazanmış da olabilirler. Çünkü hacdakiler şahsî bir sorumluluğu yerine getirirken burada toplumsal bir kalkınma için gayret harcama vardır. Zira bunda bir milletin toptan dirilmesi söz konusudur.

İşte kurban, önümüzde böylesi hayır yollarını açılan bir kapı olarak duruyor ve bütün sürprizleriyle bizi bekliyor.

Tulum çıkarma yapılırken deriye zarar verilmemeli

Paylaştırma nasıl olmalıdır?

Bir koyun ve keçi yalnız bir kişi adına kurban edilebilir. Sığır cinsinden bir hayvanı veya bir deveyi, bir kişi kurban edebileceği gibi, 7'ye kadar (yedi de dahil) kişi de ortaklaşa kurban edebilirler. Bu yedi kişinin de Allah rızası için kurban kesmek niyetinde olmaları şarttır. İçlerinden biri kurbana niyet etmeksizin sırf et almak için iştirâk etse, hiçbirinin kurbanı sahih olmaz. Katılanların sayısının tek veya çift olması mühim değildir. Ortaklar kurbandan hisselerini tartarak ayırmalıdırlar. Götürü usûlü ile taksim câiz olmaz.

Adak kurbanı bayramda kesilir mi? Adak kurbanını kesen ve ailesi etinden yiyemez mi? Ölmüşlerimiz adına kurban kesebilir miyiz? Şokla kesim caiz midir?

AHMED ŞAHİN

Adak kurbanı ve kaleten kurban

Şu işim şöyle olursa adağım olsun bir koyun keseceğim, diyerek adakta bulunmuştum. Şimdi o işim oldu. Adağımı yerine getirmek istiyorum. Ancak diyorlar ki: "Adak kurbanın etinden adayan yiyemez. Ayrıca Kurban Bayramı'nda da adak kesilemez." Ne diyorsunuz bunlara?

Efendim, adak kurbanın etinden gerçekten de adayan yiyemez. Şayet yiyecek olursa yediklerinin tutarı olan parayı yoksula vermesi gerekir. Hatta, sadece adayan yiyemez demek de eksik olur. Adayanın oğlu, kızı, anası, babası, dedesi, ninesi, torunları da yiyemezler. Çünkü adak yapan insan, durumu müsait olan kimse demektir. Adanan kurban ise durumu müsait olmayanlar için adanmıştır. Bu sebeple zengin kimsenin, yoksulun hakkı olan adak etinden yemesi uygunluk arz etmez.

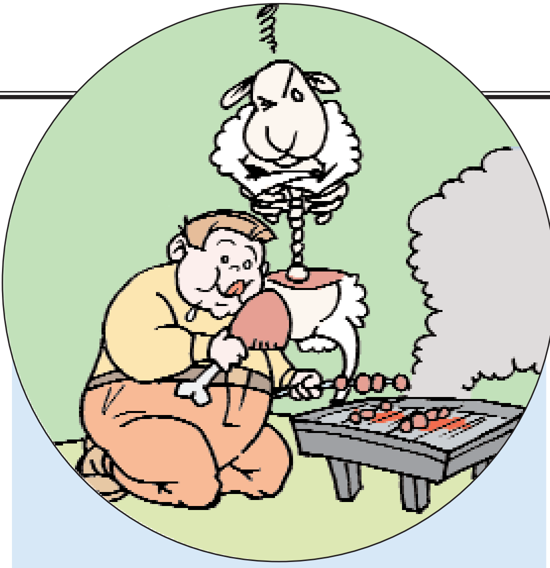
Ancak kendisine adak eti verilen kimse yaptığı yemekten zengin misafirlerine ikramda bulunabilir.

Ayrıca, adadığı kurbanı kesmeye gücü yetmeyen kimse, gücünün yeteceği zamanı bekleyebilir. Böyle bir imkana kavuşma ihtimalini yakın görmüyorsa, üç gün oruç tutmakla adağını da ödemiş sayılır. Çünkü adağı, gücü yeten zengin yapar. Gücü yetmeyen kimse borç alarak adak yerine getirmek zorunda olmaz. Onun adağı üç gün oruçla ödenmiş sayılır.

Adak kurbanı, bayramın içinde de, dışında da kesilebilir. 'Bayram günleri kesilmez' sözü doğru değildir. Bayram günleri dışında kesilmesi halinde etin tam ihtiyaç olduğu günlerde kesilmiş olacağından kıymeti daha da artmış olabilir. İsteğe bağlı bir tercihtir bu.

FOTOĞRAF: AA

Etler kesimden hemen sonra tüketilmemeli

■ Adak kurbanının mutlaka söylenen yerde ve günde mi kesilmesi gerekir? Yoksa başka mekânlarda, başka günlerde de kesilebilir mi?

Efendim, adakta zaman ve mekân şartı bağlayıcı değildir. Falan ayda dersiniz filan ayda kesersiniz. Filan mekânda dersiniz falan mekanda kesersiniz. Mühim olan, adağın yerine getirilmesi, yoksula ihtiyacının ulaştırılmasıdır.

■ Kurban keserken şoklama usulü de uygulanıyor bazı yerlerde. Şokla yapılan kesimden şüphe edenler var. Bu konuda en çok neye dikkat etmek gerekir?

Kurban keserken en çok dikkat edilecek husus, hayvana işkence yapmadan, en az acıyla kesmektir. Efendimiz (sas) Hazretleri'nin bu hususta ikazları vardır. Nitekim bir defasında Hazret—i Ömer (ra), keseceği kurbanı sürükleyerek götüren birini görünce ikazını şöyle yapmıştır:

- Kurbanı eziyet etmeden götür, işkence yapmadan yatır, kesim işini de bir anda bitir! Bu açıdan bakınca, şokla kesim acıyı en aza indiren kesim olarak görülebilir. Şokla kesilecek kurbanlarda dikkat edilecek en mühim nokta şudur:

■ Ölüm ne ile olmaktadır? Şokla mı, yoksa şokun hemen arkasından yapılan kesimle mi?

Şayet verilen şokla hayvan ölüyor, kesim sonra oluyorsa elbette bu et yenmez. Çünkü ölüm kesimle değil şokla oldu. Eğer şokla sakinleştirilen hayvan hemen kesilmiş, ölüm bu kesimle gerçekleşmişse bundan şüphe etmeye gerek yoktur, ölüm kesimle gerçekleşmiş, şart yerine gelmiştir. Bu konuda Diyanet'in fetvası da vardır.

■ Almanya'da ikamet edenler, parasını gönderdikleri kurbanlarını Türkiye'de kendi adlarına kestirebilirler mi?

Elbette. Nerede olursa olsun parasını verdiği kimseye kurbanını kendi adına kestirmesi caizdir. Bu sebeple, bilhassa ihtiyaç sahibi aile ve öğrencilere vekalet yoluyla ulaştırılan kurbanlar hedefini bulan kurbanlar olarak düşünülebilir. İtimat ettiğiniz kimseye parasını verip kendi adınıza kurbanınızı kestirir, dilediğiniz ihtiyaçlı yerlere ulaştırabilirsiniz. Bütün mesele, kurbanların ihtiyaç sahibi yerlere gitmesi, neslin yetişmesine hizmet etmesidir.

■ Ölmüşlerimiz adına kurban kesebilir miyiz? Ayrıca kestiğimiz bu kurbanın etinden yiyebilir miyiz?

Efendim, ölmüşlerin vasiyeti varsa, vasiyeti gereği kesilen kurbanın etinden tıpkı adak gibi kesen ve ailesi yiyemez. Tamamen yoksula hibe edilmesi gerekir. Şayet vasiyet yoksa bir vefa ve sadakat gereği olarak kesip sevabı ölmüşlere bağışlanmak isteniyorsa bunun etinden kesen de ailesi de yiyebilir. Efendimiz (sas) Hazretleri hem ölmüşleri, hem de ümmeti adına kurbanlar kesip sevabını onlara bağışlamıştır.

Bazı insanlar vardır; Allah rızası onların içlerini yer bitirir. Yardım eli uzatmak, yüzleri güldürmek, okunan her kitap, söylenen her hayırlı söz onların mutluluğunu pekiştirir.

■ **SEHER DURMAZ/BAKÜ**

Kurbanlar karda iz bırakırlar

Büyük şehrin hayat hengâmesinde, olumsuz hava şartlarına teslim olmayanlar da vardı. Gideceği yere gitmekten geri durmayanlar, yapacağı işini yapmaktan vazgeçmeyenler de az değildi. İşte, Necmiye Hanım, kolay kolay pes etmeyenlerdendi. Çünkü o, her Kurban Bayramı öncesinde olduğu gibi, bu yıl da, iliklerine kadar hissettiği bir gayeye odaklanmıştı. O, biliyordu ki; akrabalarından ve dostlarından talep edeceği her kurban, onlarca mânevî evlat ve dostlarının sofralarını şenliğe dönüştürecekti. Bizzat şâhit olmuştu; haftalarca, mutfağına et girmeyen onlarca öğrenciye. Okumuştu; Orta Asya' da, bayram günü, kapısının çalınmasını dört gözle bekleyen nice yoksul soydaşımızın varlığını. İlk ağızdan dinlemişti; kendisine ikram edilen birkaç parça eti, mendiline sarıp, torununa götüren bir ihtiyarı.

Ortaklar arası eşit dağıtıma dikkat edilmeli

Artık, gördüğü, okuduğu ve dinlediği her ihtiyaç sahibi, onun dostu yahut mânevî evlâdı olmuştu. Gönlü, et tatmayan bir kişinin dahi kalmamasından yanaydı bir çok gönül dostu gibi. Bağışlanacak bir fazla kurbanla gülecek yüzleri, sevinecek yürekleri düşündükçe, yüzü gülüyor ve yüreği sürûra eriyordu. Verdiği söz azîz, hedefi âlî idi.

FOTOĞRAF: MEHMET DEMİRCİ

Kimsenin izzetine dokunmadan, Rıza-yı İlâhi hedefinden şaşmadan sözünde durmak ve hedefini yakalamak azmindeydi. Onu, hedefinden vazgeçiremedi kar, tipi ve soğuk.

Soğuk, insanın iliklerine işliyordu. Gideceği yol uzaktı Necmiye Hanım'ın. Nereden baksa, iki vasıtayla gidilebiliyordu, gitmeyi aklına koyduğu yere; yakın akrabasının, şehrin öteki ucundaki fabrikasına. Can dostlarından biriyle koyuldu yola. Birkaç gün evvelden yapmıştı bugünün programını çünkü. İptal etmeyi, aklından bile geçirmedi. Bu uzun yolu tükettiklerinde, günün yarısı da tükenmişti. Yorulmuşlar ve üşümüşlerdi. Birkaç gün öncesinden randevu almamış olsalardı, belli ki; çok şaşırtacaklardı akrabasını. Şu halde dahi şaşkınlığını gizleyememişti çünkü.

- "Böyle hava ve bunca yol, pes doğrusu! Ne çok severmişsin yeğenim sen bu talebeleri.

- "Yalnız talebelerle kalsa..." Diye başladı Necmiye Hanım ve gördüğü, duyduğu ve bildiği kurban hatıralarını anlattı bir bir. Yaşı elliyi aşmış akrabası da dinledi. Gözleri doldu.

- "Dünyada yaşıyoruz ama dünyadan haberimiz yok." diye hayıflandı sonrasında. Gözleri, duvardaki dünya haritasına gitti geldi. Ülkeden ülkeye, kıtadan kıtaya dolaşıverdi hayâlinde. Sofrası, etin yüzünü unutmuş öğrenciler; bayram günü, pay dağıtan öğretmenleri bekleyen yoksullar; torununa, mendiline sardığı etleri götürmek için acele eden ihtiyar...

- "Dokuz kurban." dedi sonrasında.

- "Benden de dokuz kurban!" diye tekrar etti sessizliği bozmak istercesine. Misafirler sevinçlerini sükûta gömmüşlerdi sanki. Sessizliği bozmakta çok da gecikmediler. Dua ve teşekkürlerle mukâbelede bulundular. Bu bağışların her biri, kaç fakirin sofrasını bayrama dönüştürecek, kaç mahzun yüreğe su serpecek, kaç köhne evin kapısını çaldıracaktı? Umutlarının hesabını erteleyerek müsaade istediler. Hisse sahipleri adına, dualarını ve şükran ifadelerini tekrar ileterek ayrıldılar. Dönüşlerinin gelişlerinden daha güç olacağı kesindi. Karın ve tipinin bütün şiddetiyle devam etmesinin yanı sıra, yaklaşan akşam saatleriyle trafik de çekilmez bir hâl alacaktı şüphesiz. Buna rağmen onlar, bütün güçlükleri, karı ve soğuğu unutarak koyuldular yola. Sanki eve değil de Rab'lerine dönüyorlardı. Dokuz kurban emanetini O'na ulaştırıyorlardı... Bu hoş duygular yol boyu devam etti...

Çok ağır ilerleyen arabayı âdetâ dokuz kurban da takip ediyordu. Kar beyazında iz sürüyorlardı sanki Rab'lerine doğru. Kar tanelerini taşıyan meleklerle, hamd ve şükür ilettiler Halîl'ur - Rahman'a. Tıpkı birkaç yıl öncesindeki Kurban arefesinde olduğu gibi. O yıl da kara teslim olmuştu kocaman şehirde hayat. Necmiye Hanım, o gün bir başka yol arkadaşıyla yaşamıştı bu gün yaşadıklarını. Yaşanan aynı hikâyeydi. Kar tanelerine iz bırakan kurbanlar... Bir, üç, beş, yedi, dokuz... Her biri, bir sûrette mânevi binek gibi.

ORPAK

FOTOĞRAF: MUSTAFA KİRAZLI

Kurban etinin sağlıklı tüketimi için şu önerilere kulak verin

■ Kurban kesildikten sonra et sıcaklığının bir gün içinde 5 derecenin altına düşürülmesi ve sonrasında sıcaklığın 0-2 derece arasında tutulması gerekiyor. Kesimden önce, sızdırmaz buzdolabı torbalarına su doldurup, buzdolabının derin dondurucu bölümünde dondurun. Kesim günü buzlu torbaları, buzdolabına yerleştirdiğiniz etlerin üzerine koyarak sıcaklıklarının düşmesini sağlayabilirsiniz.

■ Donmuş etler, çift kapılı buzdolaplarının derin dondurucu bölümünde 3-4 ay, önden ya da üstten açılan ve yalnızca derin dondurucu olarak kullanılan dolaplarda ise 6 aya kadar saklanabiliyor.

■ Sakatatlar, buzdolabına konulmuşsa bir-iki gün içinde tüketilmeli; ama derin dondurucuda 1-2 aya kadar kalabilir.

■ Uzun süre bekletilecek olan etlerin kıyma yapılmadan parça halinde saklanması gerekiyor. Ancak, yine de kıyma yapılmışsa, çok iyi şekilde ambalajlanması ve 6-8 hafta içinde tüketilmesi lazım. Buzdolabı içinde saklanıyorsa 1-2 gün içinde kullanılmalı.

■ Derin dondurucular konulacak etlerin ancak bir-iki öğünlük yemekte kullanılacak büyüklükte paketlenmesi gerekiyor.

■ Buzdolabı arıza yaptığında ya da elektrik kesildiğinde torbadan dolabın içine et suyu sızmaması için her pakete iç içe geçmiş iki torba kullanarak tebdirli olun.

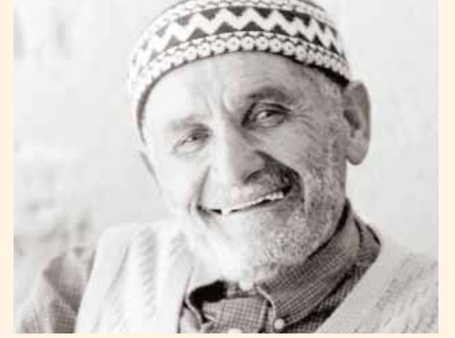
■ Karaciğer, akciğer ve böbrek gibi "kanı bol" organlar üzerinde, "üzüm salkımı benzeri, içi su dolu kesecikler" şeklinde hidatik kist olabilir. Keseciğin alınması sırasında patlatılması halinde et ya da sakatat çok iyi temizlenerek pişirilmeli. Kist toprağa iyi gömülmeli, hayvanların yemesi engellenmeli.

Kurban etini sağlıklı tüketmeye dikkat edin

Hazırlayan: MUSTAFA AYDIN

Ahsen-i takvim ne demek?

■ Cenab-ı Hak, Tîn Sûresi 4'üncü ayetinde "Muhakkak ki, biz insanı ahsen-i takvim üzere (en güzel bir sûrette) yarattık." buyurmaktadır. Takvim kelimesi kıvamla aynı köktendir. Yani insan en güzel bir karışım ve kombinasyonda yaratılmıştır.

■ İnsanda bulunan her kabiliyet, duygu, organ, şekil, mânâ, ruh vs. hepsi olması gereken şekilde yaratılmıştır. Buna son zamanlarda "indirgenemez mükemmellik" de deniyor. Yani bu mükemmel "kıvam"dan neyi alırsanız o yapı eksik kalıyor. Her şeyden bir tane daha koyarsanız fazla oluyor.

■ İnsana tüm kabiliyet, duygu ve benzeri özellikler belli bir sınırla verilmiştir. Görür, işitir, hisseder ama belli bir noktaya kadar. İnsan 50 metre ötedeki bir sesi işitebilir, bir sahneyi görebilir; ama vücut kafesinin içindeki sesleri, görüntüleri göremez. Bu aynı zamanda bir rahmettir.

İnsan, eşref-i mahlukattır

■ İnsan, eşref-i mahlukat/ mahlukatın en şereflisi olması itibarıyla tüm yaratıkların/kainatın ubudiyetini Cenab-ı Hakk'a arz etme noktasında vekildir, halifedir. Bu anlamda, onda bitkiler, hayvanlar ve cansız sandığımız varlıklar dünyasından da izler vardır.

Ahsen-i takvimin her hali, tavrı, edası ve mahiyetiyle en mükemmel örneği Efendimiz'dir (sas).

Esfel-i Sâfilîn-Â'lâ-yı illiyyîn

■ Ahsen-i takvim suretinde yaratılmak aynı zamanda önemli ve sonsuz bir kabiliyeti de veriyor. İnsan bu kabiliyet ve mükemmeliyetiyle isterse "Â'lâ-yı illiyyîn"e yani "yücelerin en yücesi"ne de, "esfel-i sâfilîn"e de gidebiliyor. Biri cennetin en üst makamı, diğeri ise cehennemin en alt derekesi. Elmas olmakla bir kömür cürufu olmak arasındaki tercih insana kalıyor. Tercih edebileceği her iki yolda da en son noktaya kadar gidebilme kabiliyeti insana verilmiş.

■ İnsandaki akıl, kalp ve ikisinin buluşma noktası demek olan "vicdan" cenneti ve tevhidi isterken, nefs, enaniyet ve lümme-i şeytaniye denen İblis'in kalpteki irtibat noktası ise vehim, vesvese ve kuruntularıyla karanlık yolu teşvik edip duruyor.

Şeyh Galip

Hoşça bak zatına kim zübde-i âlemsin sen
Merdüm-i dide-i ekvan olan âdemsin sen!

(Zübde-i âlem: Kainatın özü; Merdüm-i dîde-i ekvân: Mevcudatın gözbebeği)

autumn - winter '04 / '05

filmden girecek
main tuna olacak

Cenab-ı Hak, kendi mübarek isimlerinin zikredildiği, şanının yüceltildiği sohbet meclislerinde bulunanlara mağfiret eder.

■ ŞİRİN KABAKÇI

Rabb'imiz, O'nu anmamızı ister

Cenab-ı Hak, Ahzab Suresi'nde (41) "Yâ eyyühellezîne âmenü'zkürû'llâhe zikran kesîrâ." buyuruyor. Yani "Ey iman edenler! Allah'ı çok zikir ile zikrediniz." Bakara Suresi'nde de (152) "Fezkürûnî ezkürküm veşkürûlî ve lâ tekfurûn." emrediyor. Bu ayet-i kerimede ise mealen "Beni zikrediniz ben de sizi zikredeyim. Bana şükrediniz, nimetlerime karşı nankörlükte bulunmayınız." deniliyor.

Allah'ı anmak, elbette ibadetlerin en büyüğüdür. Çünkü, zikrin özü olan "Subhânallâh, Elhamdülillah, Allâhu ekber, Lâ ilâhe illallah" sözleri namazın da özünü oluşturuyor.

Ebu Hureyre'nin (ra) rivayet ettiği bir hadis-i şerifte Hz. Peygamber (sas) bir araya gelerek Allah'ı anan toplulukları şöyle müjdeliyor:

"Allah Teala'nın yeryüzünde seyahat eden birtakım melekleri vardır. Bunlar zikir meclislerini araştırırlar. İçinde Allah'ın zikredildiği bir meclis bulduklarında onlarla beraber otururlar ve birbirlerini kanatları ile kuşatırlar. Ta ki onlarla sema arasındaki mesafeyi doldururlar. Cemaat dağıldığında, yükselip semaya çıktıkları zaman Aziz ve Celil olan Allah onları pek iyi bildiği halde meleklere: 'Sizler nereden geldiniz?' diye sorar. Melekler, 'Biz yeryüzünde senin birtakım kullarının yanından geldik ki onlar seni tesbih ediyorlar, seni tekbir ediyorlar, tehlilde bulunuyorlar, sana hamd ediyorlar ve senden istiyorlar.' derler.

Allah (cc), 'Benden ne istiyorlar?' buyurur.
Melekler, 'Senden Cennetini istiyorlar.' derler.
Allah (cc), 'Onlar benim Cennetimi görmüşler mi?' buyurur.
Melekler, 'Hayır, Rabbimiz!'
Allah (cc), 'Eğer onlar Cennetimi görmüş olsalardı nasıl olurdu?' buyurur.
Melekler, 'Senden eman dilerler.' derler.
Allah (cc), 'Benden niçin eman diliyorlar?' diye sorar.
Melekler, 'Senin Cehenneminden Ya Rabbi!' diye cevap verirler.
(Allah (cc), 'Onlar benim Cehennemimi görmüşler mi?' der.
(Melekler), 'Hayır!' cevabını verirler.
Allah (cc), 'Acaba Cehennemimi görmüş olsalar ne yaparlar?' der.
Melekler, 'Senin mağfiretini talep etmektedirler.' derler.
Bunun üzerine Allah (cc), 'Ben onlara mağfiret eyledim. Onlara bütün istediklerini ihsan ettim ve eman istedikleri şeyden de kendilerine eman verdim.' buyurur.
Melekler, 'Ya Rabbi! O zikredenlerin içinde günahı çok olan filan kimse de vardı. Sadece oradan geçiyordu da onlarla beraber oturuvermiştir.' derler.
Allah (cc), 'Ben onu da mağfiret ettim. O cemaat öyle kemal sahibi kimselerdir ki onlarla beraber oturan kimseler şaki olamaz! buyurur.' (Sahih-i Müslim, 4854)

Kayınpederim namaz kılıyor ama zekat vermek istemiyor

Çocukluğum zekât ibadetinin yaşandığı bir yuvada geçti. Şimdi evliyim, kayınpederim namaz kılıyor fakat zekât vermiyor, devlete ödediği vergilerle katbekat zekât ödemiş olduğunu savunuyor. Eşim, ikna ve zorlamalarımla zekâtımızı veriyor, ama çok söyleniyor. Gerçi zekâtın verilmesinin farz olduğunu kabul ediyor ve zekât verdiği kişilere asla kötü davranmıyor. Fakat onun ibadetini söylenerek yapmış olması beni düşündürüyor, hatta korkutuyor. Yaptığı ibadetin kabul edilmeyeceğinden çekiniyorum. Ayrıca, daha muhtaç fakire verecek diye zekâtı bekletmek durumuna da düşüyor. Bu durumların dinen izahı nedir? A.E. İstanbul

Bir Müslüman, dinin emrettiği ibadetlerin gereğine inanmak zorundadır. Eğer Allah'ın farz kıldığı bir ibadeti kabul etmeyecek olsa, o zaman iman dairesinden çıkar, yani küfre düşer. Fakat inandığı, kabul ettiği bir ibadeti yerine getirmezse, o vakit günah işlemiş olur. İbadeti yerine getirdiğinde sorumluluktan kurtulur ve ibadeti yerine getirirken davranışları ne kadar samimi olursa ibadetinden dolayı alacağı sevap, bereket, rahmet azalır veya çoğalır. Ayrıca ibadet görevleriyle vatandaşlık görevleri asla birbirine karıştırılmamalıdır.

İslâm dininin beş temel esasından biri olan zekât, kelime anlamı bakımından bereket, artış demektir. Fıkıh terminolojisinde ise zekât, belirli yerlere sarf edilmek üzere dince zenginliğe erişmiş kişilerin mallarından belirli bir pay alınması işlemini ifade eder. Zekât toplumsal bünyenin sağlıklı bir şekilde serpilip büyümesine, gelişmesine hizmet ettiğinden içtimaî bir yardım sistemidir. Müslümanlar arasındaki kardeşliği kuvvetlendiren, zengini fakire, fakiri zengine yaklaştıran, mal sahibini hasislikten, malî ihtiraslardan kurtaran, toplum içinde sosyal denge ve adaleti sağlayan, İlâhî rahmete vesile kılan büyük bir "toplumsal ibadet" tir.

İslâm dini zekâta namaz ibadeti kadar çok önem vermektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de zekât kelimesi iki yerde sözlük anlamında, otuz yerde ise terimsel anlamda geçmiştir. Bu âyetlerin yirmi yedisinde zekâtın namazla birlikte zikredilmiş olması mevzunun önemini ortaya koymaktadır. Bedenî ibadet olan namaz ve oruç Allah'ın ihsan ettiği bedenin sıhhat ve selâmetinin şükrü olup kişisel gelişme ve yükselme sağlar. Malî ibadet olan zekât da insana verilen mal nimetinin şükrü olup kişisel ve toplumsal gelişme ve yükselme sağlar.

Zekâtlar sayesinde; toplum içindeki mahrumiyetten bükülmüş boyunlar, hüzün kaplayan gönüller tedavi ve telâfi bulup, dünya mutluluğundan, sevinç ve huzurundan tatmış olurlar ki bu da onların yaşamlarına dört elle sarılmalarına sebep olur.

Zekât, sahibini günahların manevî paslarından temizler, avucunun açılmasını, kolunun uzamasını sağlayarak eliyle mahrumun gözyaşlarını silerken saadetin en güzeline kavuşturur. Bu hal, onun dininde samimiyetini artırır, ahlâkını kemalleştirir.

Dr. Jale Şimşek

"Yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz iyi olmak demek değildir. Asıl iyi olan, Allah'a, âhiret gününe, meleklere, kitaba, peygamberlere inanan, yakınlarına, yetimlere, düşkünlere, yolculara ve kölelere sevdiği maldan harcayan, namaz kılan ve zekât verenler...dir" (el-Bakara 2/177)

İyi ve müttaki kul olmanın, İlâhi rahmete kavuşmanın şartlarından biri zekâttır. Yaşam, her yönüyle ve her anında insanı sınar. Zenginliğe erişen insan da zenginliğiyle sınanmaktadır. Eğer "Mal ve mülkü ben çalışarak kazandım, bunda kimsenin hakkı olamaz." der, zenginliğin kendisine verilmesinden dolayı şükretmez, kazancındaki fakirin payını vermez, böylece zenginliğinin artacağını düşünürse gerçekte kaybeder. Zekât vermeyen kimse, muhtaç ve mahrumun hakkını vermemiş, adeta malının kaçakçılığını yapmış durumuna düşüp sanık olarak Allah'ın huzurunda hesap vermek zorunda kalacaktır.

Müslüman zekât ibadetini Allah'ın emrine uyarak, O'nun rızasına kavuşmayı dileyerek gönül hoşnutluğu ve halis bir niyetle huzur içinde yerine getirmelidir. Çünkü, ancak bu şekilde eda edilen zekât Allah katında takdir ve kabul görebilir. Yani; zengin zekât verirken gönülsüz davranmayacak, başa kakmayacak, aynı şekilde fakir de alırken ezilip küçülmeyecek, mahcubiyet ve sıkıntı duyması gerekmeyecek. Çünkü; bir insan borcunu ödüyorken diğeri hakkını teslim alıyor. Aksi takdirde; işin boşa gideceğini, ibadet sayılmayacağını ve bir sevap yönünün de olmayacağını Yüce Allah Kur'ân-ı Kerîm'de izah buyuruyor.

Zekâtın vakti geldiğinde ödenmesi, ihtiyaç sahiplerinin haklarını direkt olarak ilgilendirdiğinden, zekâtı vermesi gereken mükellefin çok haklı ve geçerli bir sebebi olmaksızın zekâtı bekletmesi doğru bulunmaz. Bu durum, istendiğinde emaneti sahibine vermeyen, malı iade etmeyen emanetçinin konumuna benzetilmektedir.

İslâm dinindeki "kolaylaştırma" prensibi göz önüne alındığında zekât borcunun mâkul bir süre ertelenmesi caizdir. Zekâtın tam yerini bulması ve ulaşması gayretiyle daha muhtaç fakirleri aramak veya düşünülen fakir akraba uzakta olduğu için zekât borcunun bir müddet geciktirilmesi mümkündür. Yeter ki zekât, maddî değer kaybına uğrayıp küçülmesin. Yılın on iki ayı içerisinde zekât vermek mümkündür.

Çobançeşme Mh. Kalender Sk. No: 21 Y.Bosna/İstanbul
dr.can@zaman.com.tr

Daha nasıl "söz" verilir?

Kara Mustafa-Merzifon
Ankara'da üniversite 3'te okuyorum. 2 yıldır evlenmek niyetiyle aynı okulda birisiyle görüşüyorum. Bugüne dek her türlü civanmertliği yaptım. Ara sıra kalbini kırdığım da olmuştur. Bazen küsüştük, sonra yine barıştık. Benden "söz" istiyor. Yani söz yüzüğü değil, "akit" anlamında söz ya da sözler vermemi istiyor.. Daha ne yapayım abi?..

Dr. Can
Sevgili Merzifonlu Kara Mustafa paşam.. Adın Mustafa olmasa da kendine böyle bir rumuz seçmen bir taraftan "Yigit"liğine işaret olsa bile madalyonun diğer yüzünde bazı şahsi hırsların adına hareket ettiğin ve Viyana prensinin gönlünü tam fethedemediğin anlamına geliyor. Sanırım bu zaman zaman küsülmüş olunması ve bu süreçlerdeki bazı söz ve davranışların güzel kızımızda senin adına bir güvensizlik çatlağı oluşturmuş...
1) Evliliğin kendisi zaten bir akit yani sözleşmedir. İyi günde kötü günde, hastalıkta sağlıkta, fakirlikte zenginlikte.., diye başlar ve sonsuza yitirilmiş cennetlere dek uzanan yani vadesi olmayan şahitler huzurunda imzalanmış bir yemin töreni, muvafakatnamedir.
2) Eğer ailelerin haberi yoksa önce onları haberdar etmelisin.
3) Sonra, güzel bir gül buketi yaptırarak bu buketin kenarına bir "Söz" mektubu asmalısın. Bu mektup ayrıca onların evine "kahve" içmeye geleceğinizden randevusu olmalı..
4) O gün yine daha ağır bir çiçek ve oldukça güzel bir çikolata kutusuyla istemeye gitmeli, hatta iyi sinyaller alınır ümidiyle bir çift söz yüzüğü götürmelisin ve o mektubu orada okumalısın. İşte sana bir Söz Mektubu:

- Bugün olduğu gibi yarın da kalbimdeki yerinin değişmeyeceğine, sadece bir ömür değil sonsuza kadar ve sonsuzluk kadar çok ve sen olduğun için seveceğime
- En yakın dostun, arkadaşın ve sırdaşın olacağıma. Sıkıntının sıkıntım, üzüntünün üzüntüm olacağına.
- Asla soğuktan ve yalnızlıktan ölmeyeceğine
- Yaşam boyu her sabah sana âşık olarak uyanacağıma
- Sen uyurken sana bakıp, sana dualar edeceğime
- Hasta olduğun zaman sana çorba yapacağıma
- Seni üzmeyeceğime
- Dünya iyisi sana, dünyaların ve kainatın en iyisini örnek alarak şefkat göstereceğime
- Seni ihmal etmeyeceğime ve asla yalan söylemeyip, asla ihanet etmeyeceğime
- Eve, sana ve çocuklarımıza asla haram lokma getirmeyeceğime
- Tüm çiçeklerde, denizlerdeki dalgalarda, gökkuşağında ve kızıl yakamozlarda seni göreceğime.
- Seni Rabbimin kutsal bir emaneti olarak görüp ona göre davranacağıma söz veririm...

Mektubun başına kocam bir İnşallah'ı sen koy, sonuna da büyük bir Amin'i ben. Bak o zaman Viyana'nın kalbi nasıl fetholacak. Mutluluklar.

Değerli okurlarım...

Hatırlatmalara rağmen adressiz mektuplar gelmeye devam ediyor. İsimlerini verdiklerim eğer çok kısa olarak sorunlarını tekrar yazar ve adreslerini ilave etmeyi unutmazlarsa sevinirim. Bir de gazetemiz santralı vasıtasıyla aradığımız telefon numaraları var. Bazıları ya kapalı, ya cevapsız. Onları da arz ediyor, esenlikler diliyorum.

T. Gül Zenciroğlu, Urfa, Zarftaki adres lekelenmiş

Dörtmevsim, Çivril, Adresi yok

İsimsiz, Gökalp M., Z. Burnu, İsmi yok

Burcu Ateşçi, Adreste tanınmıyor

R.U, Kırıkkale, Adresi yok

Münevver Altun, İzmir, Adresi yok

İrem İnci, İzmir, Taşınmış

Kumbalığı, Kartal, Adres yok

Ö. A, Almanya, İsim ve adres yok

H.T, Antep, İsim ve adres yok

Alican, Batman, Adres yok

Ayşe, Antalya, Adres yok

Zehra, Lefkoşa, Adreste bilinmiyor

Edanur, Ankara, Adres yok

M. Caymaz, D. Şehir, Adres yok

G. S, G. Osmanpaşa, Adres yok

C. Karadavut, 0537 Cevap yok

Betül Nur, 0536 Ulaşılamadı

İsimsiz, Çivril, 0535 Cevap yok **Derya Karadeli,** 0536 Ulaşılamadı

Emine Dolu, 0276 Cevap yok

Murat Geçit, 0555 Ulaşılamadı

Sadıkça Çorum, 0536 Cevap yok,

Serkan Çine, 0537 Ulaşılamadı

Ebru Kırıkkale, 0318 Cevap yok, **Duygu Bahar,** 0505 Ulaşılamadı

Mahmut Torun, 0535 Cevap yok,

BTTB, 0555 Ulaşılamadı

Nuran Çinik, 0505 Cevap yok

A. Günaydın, 0535 Ulaşılamadı

Yasemin Özbek, 0535 Cevap yok,

Solmuş Gül, 0537 Ulaşılamadı

İsimsiz, 0412 223... Cevap yok

Mediha, 0414 Ulaşılamadı

Halime Korkmaz, 0236 Cevap yok

Gülay Şenem, 0536 Ulaşılamadı

Ankebut, Almanya, 0781 Cevap yok

Ü.Karagöz, 0535 Ulaşılamadı

Neslihan İnan, Ankara, 0535 Cevap yok

Mihnican Kılıç, 0537 Ulaşılamadı

Semanur İzmir, 0536 Cevap yok, **Hakan Uçan,** 0535 Ulaşılamadı

Hilal Mef., Gebze, 0533 Cevap yok

A. Nur İ.başı, Alm., 0822 Cevap yok

Melike İşbilir, Ank., 0505 Cevap yok

Betül Tamer, İstn., 0536 Cevap yok Rusya'da kardeşiyle görüşüldü.

Hatice Eken, 0242 Defaten arandı Cevap yok

ailem test

hangisi doğru?

1. Aşağıdakilerden hangisi kurbanda varsa bir sorun teşkil etmez?

a) Lenf yumrularında aşırı şişlik, iltihap, kireçlenme veya peynirimsi bir görünüm tespit edilirse,

b) Karaciğer büyümüş ve yüzeyinde beyaz noktalar mevcutsa,

c) Yüzülen derinin iç kısımlarında kanamalar veya anormal lekeler mevcutsa,

d) Hayvan eklem yerleri terliyorsa,

2. Tavuk ve horozdan hangi şartlarda kurban olur?

a) Sadece adak kurbanı olursa,
b) Hiçbir şekilde kurban olmaz.
c) Tavuktan olur horozdan olmaz.
d) Horozdan olur tavuktan olmaz.

3. Fakir bir kimse kurban kesebilir mi?

a) Hayır kesemez.
b) Keserse iki tane kesmesi gerekir.
c) Kesmesinde bir mahzur olmaz.
d) Hepsi

4. Sığır cinsinden bir kurbanı en fazla kaç kişi kesebilir?

a) 3
b) 5
c) 9
d) 7

boşlukları doldur

1. Hz. İbrahim (a.s), ... kurban etmeye hazırlanırken bir anda "Allahü Ekber, Allahü Ekber" sadalarını duyar.

2. Kurban gerek fert gerekse toplum açısından çeşitli yararlar taşıyan mali bir ....

3. ...., sahibini günahların manevî paslarından temizler, avucunun açılmasını, kolunun uzamasını sağlayarak eliyle mahrumun göz yaşlarını silerken saadetin en güzeline kavuşturur.

doğru yanlış

1. Kurban kesmek için biraraya gelen 5 kişiden birisinin niyeti kurban değil de et almak olsa, diğer dört kişinin kurbanı da sahih olmaz

D Y

2. Bir insan, dinin emrettiği namaz ve zekattan sadece namazı kabul etse, zekatı reddetse yine de Müslüman olmuş olur.

D Y

CEVAPLAR

HANGİSİ DOĞRU
1. d , 2. b, 3. c 4. d

BOŞLUKLARI DOLDUR
1. Hz. İsmail'i 2. İbadettir 3. Zekat

DOĞRU—YANLIŞ
1. Doğru, 2. Yanlış

mobinda®